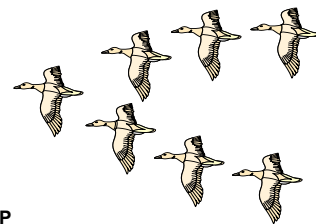

In vogelvlucht

MEDEDELINGENBLAD VAN DE VOGELWERKGROEP VAN HET HOEKSCHEWAARDS LANDSCHAP

Nummer 13, oktober 2005

Ten geleide

Dit is alweer het 13^e nummer en ook deze keer hebben we weer een grote hoeveelheid kopij ontvangen. Daarvoor hartelijk dank aan alle auteurs.

Op onze oproep om de artikelen zonder opmaak aan te leveren is positief gereageerd en ook daar zijn we erg blij mee.

In dit nummer vindt u o.a. verslagen van inventarisaties, nieuwe ontwikkelingen in de vogelwereld, menukeuze van "onze" slechtvalk, notulen van de laatste vogelwerkgroepvergadering en nog vele andere zaken.

In het artikel over Alfred Jodokus de Takkeling komt heel mooi naar voren wat een hoofdbreken en zorg een jonge vogel de mens kan bezorgen. Het artikel wordt verlevendigd met een aansprekende foto van de hoofdrolspeler.

Dit is de eerste keer dat we de foto's in kleur laten afdrucken en we hopen dat het resultaat tot tevredenheid stemt.

Piet Bronder
Joke Boerlage

GROTE STERNS OP DE VENTJAGERSPLAAT

Vanuit de waarnemingshut 'De Visarend' waren in de vroege avond van 20 juni 2005 5 Grote Sterns te zien. De vogels kwamen, voortdurend roepend, op zo'n 40 meter hoogte vanuit het westen over het Ventjagersgaatje vliegen. Na de hut te zijn gepasseerd, draaiden ze over de Volkerakdam richting Hellegatsplaten en Krammer-Volkerak en verloor ik ze uit het oog.

Binnen de grenzen van onze streek zijn Grote Sterns niet extreem bijzonder. In 'Vogels van de Hoeksche Waard' valt te lezen 'onregelmatige trekker in zeer klein aantal (= 1 tot 5) in het Hollandsch Diep en Haringvliet'. Omdat er een verrassend grote vestiging van Grote Sterns was op de Scheelhoek-eilanden, in het westelijk bekken van het Haringvliet, zou het best kunnen dat de afgelopen zomer meer Grote Sterns vanuit de Hoeksche Waard en/of de Ventjagersplaat zijn gezien.

De laatste jaren was er in Zuidwest-Nederland met Grote Sterns nogal wat aan de hand. Sinds jaar en dag broedden ze op de in de Grevelingen gelegen Hompelvoet. Na het ook nog 2 jaar op de Kleine Stampersplaat te hebben geprobeerd, keerden ze zomer 2005 de Grevelingen de rug toe. In 2004 en 2005 werd er gebroed in de Flaauwers-inlaag op Schouwen-Duiveland. En dan in 2005 2100 paren op de Scheelhoek-eilanden, waar ze een goed broedseizoen hadden. Medewerkers van het RIKZ telden op 28 juni 2005 meer dan 500 vliegvlugge jongen. Nadat er aanvankelijk geen sporen van predatie waren, was op 28 juni wel te zien dat ratten huishielden onder de eieren en pullen.

Nadat in 1961 nog 35 paren Grote Sterns broedden op de Scheelhoek, heeft de soort er 44 jaren niet gebroed. In vergelijking met de huidige Scheelhoek, ging het in 1961 wel om een totaal ander gebied.

GLO

FINNEN KIEZEN VOOR ZWEEDSE METHODE VOOR REÏNRODUCTIE VAN DWERGGANZEN

Het succes van 'Finny' heeft bij de Finnen de doorslag gegeven te kiezen voor de Zweedse methode te pogen Dwergganzen terug te krijgen in de voormalige broedgebieden in Noord-Scandinavië. Er lopen verschillende projecten, verdeeld over Noorwegen, Zweden en Finland. Tot dusver tekent zich alleen bij het Zweedse project resultaat af. Dat project loopt nu een kwarteeuw. Omdat de Hoeksche Waard bij dit project een vooraanstaande rol vervult, is de Zweedse methode hier welbekend. Deze komt erop neer dat eieren van Dwergganzen in Zuid-Zweden worden uitgebroed door Brandganzen. Tegen het tijdstip dat de pullen vliegvlug raken, brengt men de koppels met hun jongen over naar Lapland. Daar laat men ze los in een van de voormalige broedgebieden, de streek Svaipa. In de vroege herfst trekken de Brandganzen naar het zuidwesten, naar Nederland. De Dwergganzen volgen dan 'hun ouders'. Eerst het Oude Land van Strijen, en later ook de Korendijksche Slikken kwamen naar voren als plekken waarin deze Brandganzen en Dwergganzen graag overwinterden. En dat bleven ze doen, ook nu nog, nu het al tot enkele opeenvolgende generaties Dwergganzen is gekomen. Omdat ganzen plegen terug te keren naar de plekken waar ze vliegvlug werden, trekken in het voorjaar de Brandgans-fosterparents terug naar Zuid-Zweden en de Dwergganzen naar Lapland. De opzet van de Zweden was tot een populatie Dwergganzen te komen die niet naar de oorspronkelijke, gevaarlijk geachte winterkwartieren trekken, maar naar het veiliger geachte Nederland. Gebleken is dat in de oorspronkelijke, in Bulgarije, Griekenland of Kazachstan, ze grote kans lopen te worden afgeschoten.

Het ziet ernaar uit dat de Zweden in hun opzet slagen, zoals wij tegenwoordig iedere winter met name in de Hoeksche Waard kunnen zien. Met hier hun nieuwe winterkwartieren, zou het best kunnen zijn dat er tegenwoordig meer Dwergganzen in Nederland zijn te zien -- thans per winter 90-100 individuen -- dan ooit eerder het geval was. Bij vogelaars in geheel West-Europa, notabene tot in Italië toe, staat de Hoeksche Waard op de kaart als een kans om 's winters van de zeldzame Dwergganzen te genieten. Met een wereldpopulatie van 20.000-25.000 vogels staat de soort bij BirdLife te boek als 'vulnerable' (kwetsbaar).

Overigens, als gevolg van extreem ongunstig voorjaarsweer in Zweeds Lapland hadden 'onze' Dwergganzen de afgelopen zomer een slecht broedseizoen, luiden de eerste berichten uit Zweden. Eind-juni zwierven de meeste nog groepsgewijs rond, zodat deze dan niet meer tot broeden kwamen. Maar wellicht waren er toch nog 2 broedsels, en misschien enkele meer.

En nu komen dus ook de Finnen. Erkki Kellomäki heeft aangekondigd met het Finse dwerggans-team najaar 2005 in Nederland de bekende dwergganspleisterplaatsen te bezoeken, met name ook in de Hoeksche Waard. Ze zijn welkom, en later vooral ook de 'Finse' Dwergganzen.

GLO

DE NIEUWE RODE LIJST VAN NEDERLANDSE BROEDVOGELS EN DE HOEKSCHE WAARD

Voorjaar 2005 kwam de nieuwe 'Rode Lijst van Nederlandse broedvogels' uit, de derde versie sinds Vogelbescherming in 1986 Rode Lijst I uitbracht. De tweede dateert van 1994.

Een Rode lijst is een soort 'state of the union', min of meer een momentopname van de stand van zaken, in dit geval de nationale broedavifauna. Welnu, afgaand op het aantal vogelsoorten waarvan Vogelbescherming Nederland het noodzakelijk achtte de naam op de Rode Lijst te zetten, is die stand van zaken niet best. In 1986 en 1994 kwamen telkens 57 soorten op de lijst terecht. Nu, in 2005, niet minder dan 78! Wel dient hierbij direct te worden aangetekend dat VBN voor de versie van 2005 en andere methode hanteerde. De beide zilverreigers, Brilduiker, Grote Mantelmeeuw en Slechtvalk, soorten die zich eerst onlangs binnen de landsgrenzen vestigden en daardoor nog een beperkt bestand bezitten, nam men mee. Maar ook prijken nu op lijst Graspieper, Kneu, Gele Kwikstaart, ja zelfs Ring- en Huismus. Deze beschikken in dit land op dit moment weliswaar nog over een ruim broedbestand, maar hebben desalniettemin sinds 1994 aanzienlijk moeten inleveren, en/of doen dat nog. Menigeen, waaronder schrijver, zullen bij het zien van de namen Huis- en Ringmus, de beide zilverreigers, Middelste Zaagbek en Grote Mantelmeeuw op de Rode Lijst, de wenkbrauwen fronsen. Waren de normen van 2005 ook toegepast op de vaderlandse broedvogels van 1994, dan was de 1994-versie op 65 soorten gekomen in plaats van op 57. Dus nog steeds een verslechtering.

Hoeksche Waard

Van die 78 Rode Lijst-soorten broeden er 37 in de Hoeksche Waard, deze inclusief de Ventjagersplaat met zijn Dwergsterns en, in ieder geval in 2005, zijn Strandplevier. Dat is dan wèl een 'uit de losse pols' telling, waarbij ik meenam Wintertaling, Middelste Zaagbek (Korendijk!), de Slechtvalk van het Hellegatsplein, Porseleinhoen (w.s. zomer 2005 Oude Land Noord), Steltkluut (Oude Land Noord), Watersnip (idem) en Nachtegaal (in ieder geval eendenkooi Hoogezandsche Gorzen). Wellicht zijn het er meer. Zo weet ik niet wat zich afspeelt op de lange dam op de Ventjagersplaat, tussen 'Lebret' en 'Ouweneel'. Daar broedde al eens een Kleine Zilverreiger en, naar is gebleken, hebben Grote Mantelmeeuwen voorkeur voor dergelijke dammen. Dus wie weet?

Wat mij bij de tel-exercitie opviel was dat onze streek een aantal Rode Lijst-soorten onderdak biedt, waarvan wij eigenlijk opmerkelijk weinig afweten. Daarmee wil niet suggereren dat onze vogelwerkgroepleden tijdens het broedseizoen uitsluitend aan het barbecuen zijn. Huiszwaluw, Steen- en Kerkuil zijn soorten waarvan het reilen en zeilen op de voet wordt gevolgd. Voorts het voortreffelijke werk van Martin Benard aan Patrijs en Groene Specht, ook soorten van de Rode Lijst. Dit zijn alle voorbeelden van onderzoeken aan vogels, waarbij onze streek haar mannetje/ vrouwtje stond en staat.

Maar hoe gaat het hier met de Zomertaling, Boomvalk, Zomertortel, Wielewaal, Grauwe Vliegenvanger, Spotvogel en met de Matkop... een niet geheel willekeurige greep uit de Rode Lijst-soorten die hier broeden. Natuurlijk, tijdens het werk voor 'Vogels van de Hoeksche Waard', kwam het redactieteam aan de hand van de inventarisaties tot aantalschattingen. Maar dat was al weer een kleine tien jaar geleden. En, volgens de samenstellers van de nieuwe Rode Lijst, ging er vooral na 1994 veel mis. De hierboven genoemde soorten huizen nog wel in onze streek, maar naar mijn idee zijn het er minder. Arie van der Linden vroeg al een paar jaar geleden zich af hoe het 'de zeer schaarse broedvogels' in onze streek verging. Hij ontwierp zelfs een speciaal enquêteformulier waarvan hij, zo verzekerde Arie, hij er niet zo veel ingevuld retour kreeg.

Het naar voren gebrachte onderwerp houdt niet alleen mij bezig. Zo deed Rob ter Horst in de vorige 'In Vogelvlucht' een oproep inzake Grutto's. Ik weet niet of Rob veel response kreeg, maar het geeft wel een tendens aan. Bij collega-vogelwerkgroepen is het niet anders. Menige club heeft daarop wat gevonden door voor ieder broedseizoen 'een soort van het jaar' te benoemen, meestal gaat het dan om een Rode Lijst-soort. Een zomer lang worden van de bewuste soort de waarnemingen, zangterritoria en/of vastgestelde broedgevallen geregistreerd, zodat in het najaar de balans kan worden opgemaakt. Of dat resultaat dan helemaal de lading dekt is een tweede, maar het is beter dan niets, nietwaar? Op Texel had men in 2004 de Spotvogel, waarvan het resultaat toch (de sombere) verwachtingen overtrof. Dit jaar was op Texel de Boerenzwaluw aan de beurt, een klus die nogal wat voeten in de aarde bleek te hebben.

Maar goed, naar mijn beleving was het de afgelopen soort povertjes gesteld met de Wielewaal, Grauwe Vliegenvanger en met de Spotvogel, alle soorten die Vogelbescherming Nederland op de Rode Lijst anno 2005 plaatste. Van Wielewaal en Grauwe Vliegenvanger wist ik in mijn onderzoekgebied één territorium op te sporen, van de Spotvogel niet eentje. Om voorzichtig te beginnen, vooralsnog zonder te beginnen over 'een soort van het jaar voor de Hoeksche Waard' zoudt u mij een plezier doen met te mailen of, en zo ja waar, u de afgelopen zomer territoria van de Wielewalen kon vaststellen. Ik hoor graag. En te zijner tijd leest u in dit bulletin hoe de Wielewaal het in de Hoeksche Waard het in de zomer van 2005 ervan afbracht. Hopelijk beter dan mijn sombere voorgevoelens?

GLO

ALFRED JODOKUS DE TAKKELING

Er zit sinds het voorjaar een nest met steenuilen aan de Oosthoek, voor de één een bekend feit, voor de ander wellicht niet. Voor de bewoners in ieder geval een prachtig schouwspel, om jonge uilen op te zien groeien, gevoerd worden, beschermd worden en bedreigd.

Vrijdagavond ziet Mayke één van de jongen onderaan een knotwilg aangevallen worden door een duif. Je weet wel, onze vredestiters. De duiven hebben in een naburige perenboom ook een nest en worden kennelijk als zij 's avonds de slaap willen vatten wreed verstoord door de dan ontwakende uilen die dan wegens honger gaan gillen en de ouders die katten met heftig gekwetter trachten te misleiden en verjagen. Welnu deze duif zag zijn kans schoon en viel de verzwakte uil aan.

Met leeuwenmoed heb ik vervolgens de "agressieve" duif verjaagd en de uil gered. Dit was niet moeilijk, want door slechts het openen van de deur sloeg de duif op de vlucht en de uil vloog dermate

slecht dat ik hem stapvoets bij kon houden en toen deze een holle knotwilg opzocht die niet erg holwas kon ik hem zo pakken.

Dan ontstaat er een nieuw probleem, want dan heb je een geredde uil, maar wat moet je daarmee? Onmiddellijk naar de moderne communicatie gegrepen en Cees Bijl gebeld voor het telefoonnummer van Martin Benard. Op zijn beurt hanteerde hij een zeker zo'n effectieve communicatie: PEEETRAAA!!, wat is het nummer van Martin Benard?, en per direct antwoord. Petra, bedankt! Martin gebeld en gevraagd wat doe ik met een uil? Is het een Takkeling? was de wedervraag. Een Takkening? Nee een takkeling! Zo dan, een Takkeling! Wat is dat dan? Nou dat is een jonge roofvogel die net zo'n beetje van tak naar tak kan vliegen, maar nog niet veel meer. Nou normaal vliegt deze uil al aardig maar nu even niet. Oh, sprak Martin dan moet je Rob Burgmans bellen, want die weet nog veel meer van vogels.

Rob gebeld: Een jonge steenuil is wat weinig voor een barbecue, stelde hij snel vast. Of ik vervolgens katten had? Ik vroeg mij inmiddels af of de uil niet beter door de duif had kunnen laten opvreten. Ja, wij hebben vier katten. Oh, dan heb je ook kattenvoer. Ja. Ja, want je kan een jonge uil makkelijk voeren met wat van die zachte brokjes kattenvoer. Per slot van rekening is een jonge roofvogel erg makkelijk in leven te houden! Oh? Maar, zo sprak Rob, ik kom vanavond wel even langs. Graag, zei ik met de angstige jonge geredde uil nog in mijn andere hand.

Inmiddels heeft Mayke een vogelenkooi uit de schuur gehaald en we doen de uil erin. We stellen vast dat het uiltje wat kroos op de veren heeft en wat nattig is. Dan is ie waarschijnlijk te water geraakt en moet ie erg sterk zijn om daar ook zelf weer uit te komen. Later op de avond stelt Rob ook vast dat de uil beslist niet ondervoed is en laat zien hoe het bekkie te openen om de befaamde kattenbrokken in de opening te doen. Dan zoeken we een plaats om de uil in de kooi buiten een plek te geven waar het contact met de vertrouwde omgeving optimaal is.

Zaterdagavond, zo tegen uilentijd, voeren wij onze takkeling zachte kattenbrokken. wij laten hem bekomen en geven de vrijheid terug. Ik wil hem nog netjes op het hek zetten zodat hij een vluchtplan kan maken, maar met grote spoed vliegt het dier naar de perenbomen. Zeer doelgericht mist hij een tak en duikt zeer zelfbewust de sloot weer in. Alfred Jodokus nog an toe zeg, het is toch geen eend? Wat moeten we hier nu mee. Naar de sloot toe gerend om te kijken hoe de uil zwemt! Slecht! Met de poten aan wat rietstengels en met de bekende grote ogen is duidelijk waarneembaar dat dit niet de ware biotoop voor uilen is. Een schepnet blijkt in deze een doeltreffend hulpmiddel, en inmiddels nu zondagmiddag weten wij wederom niet wat te doen. Uilemans is inmiddels wel weer droog.

Wat later: Inmiddels opnieuw de invrijheidsstelling, met de snavel de andere kant op. En nu is er een knotwilg als landingsplaats gevonden. De katten worden nu binnengehaald om het resterende kattenvoer te consumeren i.p.v. uilen die inmiddels al naar een bekend bliksoort stinken. En eerst nog een fotootje omdat ook wij er geen genoeg van krijgen.

En daar begon ons volgend dilemma. Is uilemans wel voldoende gevoed? Was ie wel voldoende op krachten? Hadden wij dit niet anders moeten doen? Gelukkig valt de schemer snel en dan laten de uilen zich vaak zien. Wij turen ons die avond helemaal scheel maar we zien slechts een ouder en een jong. En er waren er twee. Maandag wederom naar uilen uitgekeken. Toch maar even de slootrand geïnspecteerd en een niets vermoedende waterhoen onheus bejegend, omdat die toevallig daar was waar eerst een uil zwom. Maar meer dan een jong zien wij niet, we menen het wel te horen; er blijft hoop.

Dinsdag ziet Mayke gelukkig twee jonge uilen bij de perenboom. Daarmee besluiten wij onze reddingactie en gaan er vanuit dat de natuur het weer van ons overneemt. Het is inmiddels ook laat zat, ik ga even een uiltje knappen.

Rob Mooij

BROEDSEIZOEN DAGROOFVOGELS EN UILEN IN DE GEMEENTE OUD-BEIJERLAND IN 2005

De dagroofvogels

Torenvalk

Er hangen thans zeven torenvalkkasten in Oud-Beijerland. Deze zijn het afgelopen voorjaar alle gecontroleerd en we moeten constateren dat het helaas in geen enkele kast tot een broedsel is gekomen. Een opvallend mager resultaat dit jaar met in het achterhoofd de wetenschap dat sinds 1998 jaarlijks twee tot vier van deze kasten bezet zijn.

Niettemin was er wel belangstelling van de Torenvalken. De kast aan de 1^e Kruisweg had in april enkele malen een Torenvalk op bezoek maar deze is vanaf mei niet meer bij de kast gezien.

Aan de Spuidijk werd in mei enkele keren een mannetje op en in de kast gezien maar uiteindelijk werd deze bezet door een paartje Holenduiven.

Ook aan het Vuurbaken was vroeg in het jaar een paartje aanwezig en tot in mei werden Torenvalken in de boomgaard gezien. Vanaf eind mei liet het paar het echter afweten.

Een territoriumhoudend paar werd van april tot ver in juni waargenomen op De Staart. Een nest werd vermoed op het Masterfoodscomplex maar langdurige observaties leverden niet meer op dan het paartje op een uitkijkpost op het fabrieksterrein jagend op juveniele spreeuwen. Niets in het gedrag duidde op een nest of broedsel.

Toch is de Torenvalk dit jaar in Oud-Beijerland tot broeden gekomen. Evenals in 2003 en 2004 bracht een paar (minimaal 2) jongen groot op een hoogspanningsmast aan de Langeweg.

Net buiten de gemeentegrenzen, aan de Spuidijk en de Ruisscheweg, op Nieuw-Beijerlands grondgebied, waren de nestkasten wel in trek. Op beide locaties vlogen 4 jongen uit.

Buizerd

De Buizerd heeft in 2005 op minimaal twee locaties in Oud-Beijerland gebroed. In het bosje ten zuiden van de Groeneweg heeft een paartje Buizerds al zeker vanaf 2003 jaarlijks een territorium, maar de afloop is steeds twijfelachtig. Dit voorjaar had een paartje een oud eksternest in gebruik genomen. Dit nest is in 2004 gebouwd en bevindt zich op c. 12 meter hoogte in een c. 16 meter hoge

Canadapopulier. Terwijl omstreeks half mei bijna pal onder het nest een schuurtje werd gebouwd, een afrastering werd getimmerd en men voor het nest regelmatig druk in de weer was met schapen en bordercollies, lieten de Buizerds zich niet van de wijs brengen. Begin juni werd minimaal 1 jong op het nest gezien. Vanaf half juni leek het nest echter verlaten. Grondige inspectie onder het nest, een moeilijk toegankelijke brandnetelruigte, leverde geen aanvullende informatie op. De Buizerds zijn nadien niet meer waargenomen.

In de buurt van de 1^e Kruisweg broedde een paartje, evenals in 2004, in een windkering van geknotte elzen, zij het dat dit jaar een andere locatie op enkele honderden meters afstand werd gekozen. Het nest bevond zich in een dikke knot op ca. 7 meter hoogte. Prooiovergave werd op 14 mei waargenomen. Op 12 juni werd een oudervogel waargenomen die prooi naar de vermoedelijk uitgevlogen takkelingen in een naburige boomgroep bracht.

Bruine Kiekendief

Nadat op 16 april een baltsend paar werd waargenomen, werden de Kiekendieven tot begin juni regelmatig gezien in de omgeving van het rietgors bij de Bosschengriend langs de Oude Maas. Begin juni bleek de broedplaats door onbekende oorzaak verlaten. Minimaal vier keer een uurtje posten in de maand juni bij het rietgors leverde geen waarnemingen meer op.

Havik

Op 5 juni werd Remco Veelenturf 's morgens vroeg ruw in zijn slaap gestoord door een Havik, welke in de Ferdinand Bolstraat een juveniele Kauw sloeg. De vogel verdween in noordelijke richting. Voorts werden geplukte Houtduiven gevonden in het bosje ten zuiden van de Groeneweg (15 mei) en op De Staart (16 juli), mogelijk toe te schrijven aan deze soort.

Sperwer

In maart, april en op 8 mei werden Sperwers waargenomen maar er is geen indicatie voor een broedgeval verkregen.

Boomvalk

De Boomvalk werd drie maal waargenomen. Op 23 mei ten zuiden van de Groeneweg, op 12 juni in de omgeving van de Zinkweg en op 17 juni tijdens de festiviteiten op Klein Profijt.

De hoogspanningsleiding tussen Zinkweg en Langeweg is dit voorjaar grondig geïnspecteerd op boomvalknesten (laatst bekende broedgeval 2002) echter zonder resultaat.

De uilen

Steenuil

Oud-Beijerland, en met name de Zinkweg en het Vuurbaken, is vanouds een goed steenuilgebied. De bekende locaties bleken in 2005 weer allemaal bezet te zijn. Inclusief de Steenuil bij 'De Grootte Jagt' aan de Oud-Beijerlandse kreek (welke formeel in Nieuw-Beijerland ligt) werden 7 territoria vastgesteld.

Drie paartjes gebruikten de door vogelwerkgroepleden opgehangen nestkasten; drie paartjes broedden in schuren en een paar broedde de eieren uit in een oude Schietwilg. Tijdens de steenuilronde in maart klonk op vier locaties de territoriumroep, op de overige locaties werden de Steenuilen eerst in de maanden erna vastgesteld. Op twee plaatsen na, zijn de huidige broedplekken van de Steenuil al minimaal 15 tot 20 jaar bekend, enkele zelfs al zo'n 30 jaar. Van de vijf kasten raakte er een in onbruik en werd een kast gekraakt door een paar Holenduiven.

Ransuil

De laatste jaren broedden zo'n 2 paren in Oud-Beijerland. In 2005 hebben we een paar met zekerheid kunnen vaststellen in de omgeving van Camping De Kreek aan de Zinkweg (roepende jongen gehoord in juni). Ook aan de Langeweg heeft vermoedelijk een paar gebroed maar dit geval is niet bevestigd.

Bosuil

Er hangen 2 Bosuilkasten in Oud-Beijerland, waarvan een op Klein Profijt. Hier deed een paartje Bosuilen in 2002 een broedpoging. Succes bleef uit omdat Kauwen de kast op de uil veroverden. In september 2004 werd enkele keren een Bosuil in de buurt van de kast gehoord. In 2005 werd deze echter niet meer waargenomen.

De andere kast, aan de Kwakscheweg, is dit jaar korte tijd bezet geweest door een Torenvalk. Ook deze kast werd gekraakt door een paar Kauwen.

Samenvatting Gem. Oud-Beijerland 2005

Torenvalk 1 paar
Buizerd 2 paar
Steenuil 7 paar
Ransuil 1-2 paar

Frank van Gessele

RESULTATEN VAN DE ROOFVOGEL INVENTARISATIE 2005

2005 is nu al een veel bewogen roofvogel jaar. Allerlei overwinterende, doortrekkende en pleisterende bijzonderheden zijn al weer te zien geweest: slechtvalken, wespddieven, rode wouwen, vis- en zeearenden. Op 5 september zag Hans Westerlaken in 's Gravendeel een mannetje roodpootvalk overvliegen. En Gert Huijzers had zelfs een steppekiekendief, de eerste waarneming van de Hoeksche Waard !

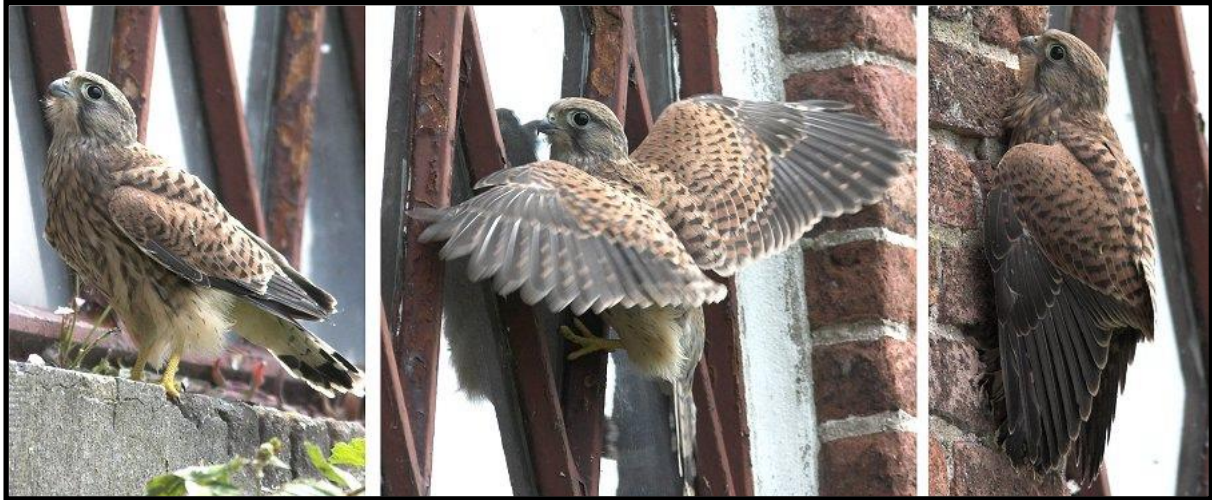
Klapper van dit jaar, voor wat betreft de hier broedende roofvogels, is ongetwijfeld het eerste geslaagde broedgeval van **de slechtvalk bij de Haringvlietbrug**. Op 20 en 24 mei zagen respectievelijk Ronald en Han al een slechtvalk met prooi de kast in gaan, iets wat de Engelsen zo mooi een "Telltale sign" noemen. En ja hoor, op 30 mei zag Ronald voor het eerst beide ouders met een jong. Later zou er nog een 2^e jonge worden gespot.

De **torenvalken** deden het in termen van actieve paartjes zeker niet slecht: voor het eerst sinds jaren waren er weer meer paartjes die een broedpoging waagden. De vogelklas Karel Schot vroeg ons dit seizoen pleegouders te regelen voor 4 jonge torenvalken. Arjan had, op basis van de leeftijd van hun eigen jongen, 3 stellen genomineerd. Daarvan viel er één af omdat hun eigen 3 jongen aan de magere kant waren. Beide overgebleven stellen kregen ieder 2 van de 4 jongen. In beide gevallen lijkt het perfect verlopen te zijn.

Els vond nog een broedgeval op een bijzonder leuke plaats: in het oude gemaal aan de Molendijk in Puttershoek in een holte in de muur. Daar heb ik een aantal uren zitten waarnemen en was ik getuige van iets merkwaardigs: Toen één van de jongen uitgevlogen was kreeg hij heimwee: terug omhoog vliegen leek hem niets, dus klom hij met zijn poten langs de muur omhoog, ook nog wat klapperend

met de vleugels ! Moe ? Nou, dan ga je gewoon even in de parkeerstand aan de muur hangen en rust je wat uit !

De **buizerd** had voor het eerst een relatief groot aantal nesten (7 stuks) met 3 jongen, er stonden genoeg nesten tegenover met minder jongen zodat het gemiddelde aantal jongen per geslaagd nest nog maar uitkwam op 2,1.

In de polder Nieuw Bonaventura heeft een paartje buizerd een serieuze poging gedaan om op een oud nest in een hoogspanningsmast een gezin te stichten, dit is helaas mislukt, waarschijnlijk gewoon omdat ze nogal erg schuw waren. Het feit dat de hoogspanningsmasten werden geschilderd zal niet hebben geholpen, maar is volgens mij niet de oorzaak. Helaas is het toen al verlaten nest is in ieder geval door de schilders verwijderd. Nabij de Barendrechtse Brug trof Ronald bij een nestinspectie één jong (ongeveer 1 week oud) dat er erg slecht uitzag, beide ogen leken zwaar aangetast, en we gaven hem weinig kans. Groot was de verbazing dat precies op tijd een takkeling 3 bomen verderop zat, gezond en wel ! (maar misschien wel aan één oog blind).

De **havik** hield zich redelijk verborgen, de 3 nesten waar het aantal jongen bekend was hadden allen 2 jongen.

Ook de **sperwer** verstopte zich goed, van een aantal bekende territoria konden de nesten niet worden vastgesteld. Wel vonden we nabij Strijensas tijdens het ringen van een buizerd bijna "en passant" een nieuw sperwer territorium.

Helaas konden we de 2^e helft van het seizoen niet voldoende tijd in het veld doorbrengen. Hierdoor zijn de resultaten van 'latere soorten', sperwer en boomvalk, waarschijnlijk vertekend. De bruine kiek is helaas, meer nog dan in vorige jaren, onderbelicht gebleven en moet als niet onderzocht worden beschouwd, nog vrijwilligers ? De algemene indruk is dat er minder kieken zijn gezien maar er zijn wel jonge vogels waargenomen.

Zowel Janus als Menno namen langs de Oudendijk tekenen waar van een succesvol **boomvalk** paartje. Een ander paar nabij de Reedijk had 2 jongen maar dit broedsel mislukte helaas, mogelijk door het slechte weer.

Terugmeldingen van geringde vogels leveren vaak gemengde gevoelens op, immers de meldingen betreffen vaak dode vogels. Maar lang niet altijd hoeft er een negatieve bijklank aan te zitten. Soms vangt een ringer een buizerd of vangt een buizerd zichzelf (in kassen van een tuinder) en wordt hij gezond weer losgelaten !

Op 18 september haalde de dierenambulance 2 roofvogels op die ziek, zwak en misselijk op de grond zaten in een bosje nabij de Suikerfabriek. Bij de dierenarts bleek eentje er zo slecht aan toe dat ze hem in hebben laten slapen. De andere heeft een shot antibiotica gekregen en was de dag daarna weer zoveel opgeknapt dat hij is vrijgelaten. Het leuke is dat deze buizerd ring 6.055.369 droeg:

Geringd in 2002, in de Hoeksche Waard slechts 5,2 Km verderop !

Sommige jonge buizerds stichten dus vlak bij hun ouderlijk huis een nieuw territorium.

De cijfers voor 2005

Er zijn in de oostelijke helft van de Hoeksche Waard (inclusief de ABH) 81 territoria geconstateerd.

2005 Hoeksche Waard	Actieve Territoria	Succesvolle Paren	Mislukt	Aantal Jongen	Gem. Aantal Jongen
Buizerd	38	19	5	40	2,1
Havik	7	3	1	6	2,0
Sperwer	12	7	2	19	2,7
Boomvalk	4	1 ?	1	-	-
Slechtvalk	1	1	-	2	-
Torenvalk	19	12	7	40	3,3
Totaal	81	42	16	107	

Havik: inclusief 1 paar op de Ventjagersplaten.

Slechtvalk: het paar bij de Haringvlietbrug/Ventjagersplaten (maar ja, het staat zo leuk).

Ter vergelijking het vorige jaar:

2004 Hoeksche Waard	Actieve Territoria	Succesvolle Paren	Mislukt	Aantal Jongen	Gem. Aantal Jongen
Buizerd	37	20	6	40	2,0
Havik	9	4	3	8	2,0
Sperwer	13	8	3	31	3,9
Boomvalk	4	3		6	2,0
Slechtvalk	1		1		
Torenvalk	16	14	1	56	4,0
Totaal	98	49	13	144	

Hierbij wil ik de volgende personen **hartelijk bedanken** voor hun hulp:

Ronald in't Veld, Arjan en Jaap-Jan Leeuwenburgh, Els Marijs, Han Benard, Dick van Houwelingen, Janus Verkerk, Norman van Swelm, Gerard Ouweneel, Henk Visser, de dierenambulance en uiteraard de terreineigenaren.

Meer informatie over roofvogels in de Hoeksche Waard: www.roofvogels-hw.nl

Martin Mollet (MartinMollet@hetnet.nl)

BIJZONDERE VOGELSOORTEN HOEKSCHER WAARD: EEN OVERZICHT VAN 2004

Eerst wat cijfers. Totaal werden er over 2004 meer dan 1000 waarnemingen doorgegeven, verdeeld over 83 min of meer bijzondere vogelsoorten voor de Hoeksche Waard. 60% van het aantal waarnemingen komt voor rekening van 13 soorten. Koploper voor 2004 is de IJsvogel, welke 136 keer werd doorgegeven. Ook van de Slechtvalk, Steenuil en Grote Zilverreiger zijn veel waarnemingen doorgegeven.

De op 14 maart op de Korendijkse Slikken dood gevonden Noordse Stormvogel was voor zover bekend het 3e exemplaar voor de Hoeksche Waard (GHu). Slechts éénmaal is er een levend exemplaar gezien, in 1993.

De Wilde Zwaan komt bij ons zelden aan de grond, op 17 januari waren er twee in het Oudeland van Strijen te vinden. Op 30 januari bevond zich hier één exemplaar (ALL). Een Ross' Gans was, zoals de laatste jaren gebruikelijk, met enige regelmaat te vinden op de Korendijkse Slikken (div.). Pleisterende Rotganzen werden aangetroffen in het Oudeland van Strijen op 24 januari (ALL) en op 14 februari op de Korendijkse Slikken (GHu). Twee Rotganzen vlogen over de Ventjager op 6 maart (GNe). 23 exemplaren passeerden op 15 mei de Korendijkse Slikken (GHu).

De enige Krooneend voor dit jaar werd gezien in de Pit bij de Korendijkse Slikken op de HWL-vogeldag van 19 september (MPr, GNe). Op 10 en 31 januari was een Topper in de Kleiput te vinden

(FvG). Een Eider verbleef bij de Hoogezandse Gorzen in het Haringvliet op 26 oktober (JVe), een bijna jaarlijks terugkerende waarneming. Ook dit keer was het een mannetje.

19 en 20 augustus was er een Koereiger in de Oost Zomerlandsepolder te vinden (ALL). Op 5 mei vloog een Ralreiger rond op de Korendijkse Slikken (GHu). Aan deze bijzondere waarneming is in "In Vogelvlucht" van maart 2005 aandacht besteed.

Een 3^e jaars Zeearend verscheen op 10 oktober op de Korendijkse Slikken, welke er bleef tot eind december. Op 18 december werd een exemplaar in het Oudeland van Strijen gezien (ALL). Een vrouwtje Grauwe Kiekendief vloog op 27 april over de polder Oude Klem (JVe). Dit jaar leverde slechts twee maal een Wespendif op. Eén vloog er op 29 augustus over de Leidingstraat bij het Hollandsch Diep. Het andere exemplaar was hier langere tijd te vinden op 15 september (beiden MKo).

Op 10 augustus was een Porseleinhoentje bij "De Visarend" te zien (JVe). Een dag later was er ook een exemplaar aanwezig bij de Grondberging van de Suikerunie (ALL). Op 18 april vloog er een Kraanvogel over Strijen (DvH).

Het Oudeland van Strijen leverde weer een broedend paartje Steltkluten op. Zeker geen jaarlijkse gast was de Steenloper die het aventje van 's-Gravendeel aandeed op 18 december (Ovw). De Oosterse en Westerse Laagjes en de Tiendgorzen zijn vooral in mei favoriet bij de Temmincks Strandloper. Maximaal werden negen exemplaren geteld. Op 11 september op de Ventjager, op 14 mei in het Oudeland van Strijen en op 3 mei in polder Bonaventura werden nog losse exemplaren gezien (allen ALL). Wicher Pen noteerde een Grauwe Franjepoot tussen de Bosruiters in het Oudeland van Strijen op 9 augustus.

Een Grote Stern vloog over de Haringvlietbrug op 9 oktober (GNe). Op 15 augustus was een Witvleugelstern bij de Ventjagersplaten te vinden (ALL).

Een Velduil was aanwezig in het Oudeland van Strijen 23 april tot 9 mei. In oktober werden er hier één en soms twee exemplaren gezien. Op 11 oktober dook een exemplaar op bij de Korendijkse Slikken (JVe).

Bij de familie Overwater uit Strijensas huisde van 31 mei tot 3 juni een Hop in de tuin. Naast de vaste plaatsen van de Kleine Bonte Specht op de Zeehondenplaat en Esscheplaat werden er exemplaren gezien op Tiengemeten (RBu) en op de Korendijkse Slikken (Ovw). Een Draaihals was op 31 augustus aanwezig aan de Langeweg bij Goudswaard (EMa). Overtrekkende Boomleeuweriken werden gemeld van de Buisleidingstraat op 30 september twee exemplaren (JVe) en op 3 en 17 oktober één exemplaar (MKo). 2 oktober vlogen er drie langs bij de Haringvlietbrug (GNe, MPr). Ondanks dat er, vooral aan het einde van het jaar, veel Pestvogels in Nederland werden gezien, merkten we er in de Hoeksche Waard niet veel van. Op 18 januari was er één te vinden in Oud-Beijerland (FvG) en op 4 december deden er zes het recreatieoord de Binnenmaas aan (MKo). Beflijsters lijken een voorkeur te hebben voor de omgeving van de Esscheplaat. Op 16 april vlogen er hier vijf langs. Ook op 17, 24 en 26 april waren hier één tot twee exemplaren te vinden. Op 20 april bevond zich een exemplaar bij het Groot Koninkrijk(ALL) en twee exemplaren deden Tiengemeten aan (KvL).

Op 29 mei was een zingende Cetti's Zanger in het struweel van de Korendijkse Slikken aanwezig (GHu). Aan de rand van de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen zong op 26 april een Fluit (HBe). Een vrouwtje Bonte Vliegenvanger was op 11 augustus aanwezig aan de Oudendijk bij Goudswaard (GHu). Een Zwarte Mees op doorreis zong kort in Mijnsheerenland op 16 maart (HBe). De opmars van de Boomklever zet (nog) niet echt door. Op vier plaatsen werd er één gezien: Puttershoek (Ovw, 29 februari), Esscheplaat (MKo, 22 februari), haven Nieuw-Beijerland (MBe, 13 juni) en bij de Oud Bonaventurasedijk (Ovw, 15 november).

De Klapekster lijkt weer een jaarlijkse gast te worden. Tot en met 14 maart verbleven er één tot twee op de Korendijkse Slikken (div). In oktober verschenen er bij de Viskil (JVe), de grienden van Strijensas (Ovw), bij de Hitserse Kade (RBu) en langs plan Argusvlinder (Ovw).

Twee Barmsijzen verbleven in een bungalowwijk in Nieuw-Beijerland op 4 en 5 januari (MBe). Eén exemplaar was op 11 januari in het centrum van Oud-Beijerland te vinden (Ovw). Een groepje van 12 Sneeuwgorzen was op 11 november te vinden langs de Westdijk bij de Korendijkse Slikken (JVe). Op 1 oktober trok een IJsgors over het Kleine Kooidiep (MKo).

De lezer telt hierboven "slechts" 41 soorten. De overige 42 gemelde soorten zijn hier niet vermeld, maar zijn net zo interessant. Soorten als Roerdomp, Purperreiger, Roodhalsgans, Houtsnip, Bokje, Kerkuil, Baardmannetje of Kruisbek vormen vaak de krenten uit de pap van een dagje vogelen. Bij een aantal van de wat vaker gemelde soorten is een trend over langere tijd op te merken. Dat leent zich meer voor een soortgerichte rapportage. Zo'n rapportage zit zeker in de planning, over de vorm daarvan wordt nog nagedacht. Als er vragen of opmerkingen zijn over dit project dan horen we dat graag!

Han Benard

GEHARREWAR ROND JACHT OP OVERZOMERENDE GANZEN IN ZUID-HOLLAND

Op 31 maart 2005 verleende de provincie ontheffing aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland om in deze provincie overzomerende ganzen te lijf te gaan, met als doel de schade aan landbouwgewassen te beperken dan wel te voorkomen. Bij deze maatregel ging het om ganzen in het algemeen, zodat viel op te maken dat de provincie buiten Grauwe Gans, Kolgans en Brandgans, ook Soepgans, Canadese Gans en Nijlgans op het oog had. Zuid-Holland wenste de populatie zomerganzen terug te brengen tot circa 5000 stuks, naar haar oordeel een aantalniveau waarbij de schade aan landbouwgewassen gering zal zijn. Omdat in zomer 2003 alleen al het aantal in het noordelijk Deltagebied verblijvende Grauwe Ganzen uitkwam op 21.500 vogels, zou effectuering van de provinciale ontheffing betekend hebben dat tenminste 20.000 ganzen het loodje dreigden te leggen, dus letterlijk een slagveld!

Zover kwam het vooralsnog niet. Zowel Faunabescherming als Vogelbescherming Nederland (bezwaarschrift van 4 mei 2005) kwamen tegen de ontheffing in het geweer. Op 26 mei kwam de voorzieningenrechter in Den Haag tot uitspraak, waarbij de door Zuid-Holland verleende ontheffing werd geschorst. Argumenten waren het ontbreken van een deugdelijk faunabeheerplan (FBP) en het gemis van gedooggebieden. Daarmee is de kous niet af.

Zuid-Holland geeft al enkele jaren vergunningen uit om overzomerende Grauwe Ganzen te schieten. Dat kan gebeuren door de Grauwe Gans aan te wijzen als z.g. 'provinciale schadesoort' ex. art. 67 van de Flora- en Faunawet. Deze aanwijzing houdt in dat zonder FBP de soort toch kan worden bestreden buiten de gebieden die vallen onder de natuurbeschermingswet en gebieden die in eigendom en/of beheer zijn van natuurbeschermingsorganisaties. Rond het Hollandsch Diep-Haringvliet waar nu eenmaal óók veel Grauwe Ganzen overzomerden, waren als gevolg van deze trouvaille de afgelopen jaren reeds veel Grauwe Ganzen de klos. De uitspraak van 26 mei jl. van de Haagse rechtbank raakte deze gang van zaken niet, zodat ook zomer 2005 de Grauwe Gans in Zuid-Holland gebukt ging onder de status 'provinciale schadesoort'.

Hoe gaat dit eindigen? Het meest aannemelijk is dat Zuid-Holland met een deugdelijk FBP zomerganzen op de proppen zal komen en op grond daarvan een ontheffing gaat verlenen voor vormen van populatiebeheer. Want dat er iets gaat gebeuren staat wel vast. In haar persbericht naar aanleiding van de Haagse rechtbank-uitspraak stelde Faunabescherming naast zinnige zaken ook 'dat deze (= overzomerende) ganzen zich voornamelijk in natuurgebieden ophouden'. Welnu, dat is toch wat simpel gesteld.

Tot slot van deze aflevering in de ganzen-feuilleton. Wederom, het zou aanbeveling verdienen creatiever om te gaan met de grote gebieden die rond en in het Hollandsch Diep-Haringvliet in uitvoering zijn om te worden omgevormd tot 'natuurgebieden'. Want de toekomst kan toch niet zo uitpakken dat jaarlijks structureel grote contingenten ganzen afgeschoten gaan worden, terwijl alsdan in dezelfde streek veel gronden zijn ingericht als wateropvang- annex natuurgebied. Zo'n gang van zaken valt nooit te verkopen, noch aan natuurliefhebbers, noch aan ganzen en noch aan boeren.

Wordt ongetwijfeld vervolgd.

Met dank aan Vogelbescherming Nederland voor toezending van stukken.

GLO

GERECHTIGHEID

Nieuwe uitgave Gruttokaart toont ook Grutto's in de Hoeksche Waard.

Herinnert u zich het ongenoegen bij een aantal van onze vogelwerkgroepleden toen twee jaar geleden de Gruttokaart van Nederland uitkwam? Die kaart was in opdracht van Vogelbescherming Nederland samengesteld door SOVON. Op deze kaart was de Hoeksche Waard pijnlijk leeg gebleven, ondanks de Korendijksche Slikken, het Oude Land van Strijen en Groot Koninkrijk, gebieden waarin respectabele aantallen Grutto's plegen te broeden. Om verschillende redenen schoot die Gruttokaart hier goed in het verkeerde keelgat, niet in het minst omdat met zo'n kaart in de vuist, kwaadwillende instanties de waarde van een gebied kunnen bagatelliseren. Er gingen brieven naar het SOVON en voorts werd via artikelen nog eens benadrukt dat er in de Hoeksche Waard wel degelijk Grutto's broeden. En niet zo maar een paar!

Welnu, de Hoeksche Waard was kennelijk niet de enige streek met oppositie. Twee jaar later kwam SOVON met een nieuwe Gruttokaart, welke digitaal tot stand kwam, met als resultaat dat voor geheel Nederland een (wat) positiever beeld ontstaat ten aanzien van de Grutto: 62.000 paren, met als ondergrens 48.800 paren en een bovengrens van 75.200. Voor de Hoeksche Waard staan nu aangegeven de drie eerder genoemde kerngebieden, en de Laagjes. Hoe SOVON bij de samenstelling van haar (nieuwe) digitale Gruttokaart 2004 te werk ging, valt te lezen in het SOVON-Nieuws van juli 2005, een aanrader, hetgeen trouwens in zijn algemeenheid geldt voor het SOVON-Nieuws. Toen schrijver onlangs de grutto-man van SOVON ontmoette, Wolf Teunissen, zei deze 'Gerard, heb je onze nieuwe Grutto-kaart al gezien? Het zat mij toch niet helemaal lekker...!' 'Voor de Hoeksche Waarders is er alle reden om in de streek de gang van zaken ten aanzien van de Grutto op de voet te volgen. Rob ter Horst nam daartoe al het initiatief. Om aan diens oproep gehoor te geven is ook een aanrader!

Literatuur:

Horst, R. ter, 2005. Grutto's in de Hoeksche Waard. In Vogelvlucht 12 (maart 2005): 8.

Ouweneel, G.L. 2002. Geen broedende Grutto's in de Hoeksche Waard? In Vogelvlucht 7 (oktober 2002): 1-2.

Teunissen, W., H. Sierdsema & W. Altenburg. 2005. Digitale Gruttokaart levert een gedetailleerder verspreidingsbeeld en meer Grutto's op. SOVON-Nieuws 18 nummer 2: 12-13.

GLO

AFGELOPEN ZOMER JACHTVERBOD OP KOL- EN BRANDGANZEN OPGEHEVEN

Een op 29 juni 2005 door de Wildbeheereenheid (WBE) Hoeksche Waard bij de Provincie Zuid-Holland ingediende aanvraag om, ter voorkoming van landbouwschade, Kol- en Brandganzen 'te bestrijden', werd door de provincie gehonoreerd. Zuid-Holland ging tot het verlenen van deze ontheffing over, omdat zomer 2004 Brandganzen op Tiengemeten schade zouden hebben veroorzaakt aan een perceel tarwe. Ontheffingen om 's zomers ook Grauwe Ganzen te lijf te gaan worden al enkele jaren afgegeven, met als gevolg dat van deze soort al duizenden het loodje legden. Maar de afgelopen zomer was het in de Hoeksche Waard vanaf eind-juli tot en met 30 september toegestaan ook Brand- en Kolganzen te bestoken, daar waar schade aan landbouwgewassen plaats had of dreigde plaats te hebben. De provincie ging over tot de ontheffing omdat, zo staat te lezen in het stuk van 20 juli jl., voor overzomerende ganzen nog geen goedgekeurd Faunabeheerplan bestaat. Van de verkregen ontheffingen werd ruim gebruikgemaakt, zo viel uit diverse plaatsen in de streek te vernemen.

Dat tijdens de nazomer in de Hoeksche Waard nu ook Brandganzen kunnen worden bestookt, is in ieder geval nieuw voor Zuid-Holland, en waarschijnlijk voor geheel Nederland. Per bestrijdingsactie mogen maximaal 2 Kolganzen en/of Brandganzen per jachtactehouder worden gedood, staat in de ontheffing te lezen. Over de ganzen en het gevoerde ganzenbeleid in dit land valt heel wat te schrijven. Maar hoe dan ook, vogelbeschermer, jager of boer, wie dit beleid over de afgelopen jaren heeft gevolgd, zal het niet moeilijk vallen te concluderen dat samenhang ten enenmale ontbreekt. Dat is dan heel netjes uitgedrukt...!

GLO

NIEUWE BLAUWE REIGERKOLONIE LANGS OUDE MAAS

Tijdens broedvogelinventarisaties in de noordrand van Oud-Beijerland door leden van de vogelwerkgroep HWLw werden op 2 april j.l. in de Bosschengriend Blauwe Reigers slepend met nestmateriaal waargenomen. De Bosschengriend is een doorgeschoten griend en bevindt zich ten westen van Gemaal De Bosschen, daar waar de Vliet in de Oude Maas uitwatert. Spoedig werden twee nesten gevonden, welke zich beide vlak voor de oever op resp. 2 ½ en 3 meter hoogte op diagonale schietwilgen bevonden. Op drie bezoeken in de loop van die maand werden broedende reigers op de nesten aangetroffen. Op 30 april bevond zich minimaal een jong in het eerste nest en werden jongen in het tweede nest gehoord. Een week later, op 7 mei, werd een derde nest gevonden, ook op ca 2 ½ m. hoogte en wederom op een schuin liggende schietwilg. De nesten lagen binnen 50 meter van elkaar. In alle drie nesten bevonden zich jonge reigers. Door de moeilijke toegankelijkheid van de griend was het niet eenvoudig om in de nesten te kijken en de bladgroei in mei bemoeilijkte dit nog eens. Met behulp van een kapspiegeltje op een stok stelden we op 14 mei drie jongen in nest 1

en twee in nest 3 vast. Nest 2 was verlaten en ondanks enkele pogingen daartoe konden we niet in het nest kijken om achter de oorzaak te komen. Onder het nest waren ook geen sporen te bekennen, maar dit valt ook niet te verwachten: ze worden door de getijbewegingen dezelfde dag nog opgeruimd. Op 22 mei was het aantal jongen op het eerste nest gereduceerd tot twee en van het derde nest tot een. Dit jong was aanmerkelijk kleiner dan zijn buurjongen op het eerste nest. Op 5 juni zaten de twee jongen van nest 1 al op een tak naast het nest, de buurman van nest 3 had duidelijk een achterstand op hen. Half juni was dit jong tenslotte ook uitgevlogen. Op 9 juli werd in de directe omgeving van de kolonie een dood exemplaar gevonden. Mogelijk is dit een van de ouders van nest 2 geweest en zijn de jongen op het nest verhongerd. Al met al dus 3 bezette nesten en 3 uitgevlogen Blauwe Reigertjes, het eerste broedgeval van de soort in de gemeente Oud-Beijerland.

Frank van Gessele

KRUISBEK RAAMSLACHTOFFER IN MAASDAM

Op de avond van 27 mei 2005 klampte overbuurman Dick de Jong mij aan met de mededeling dat die ochtend een 'vreemde' vogel zich tegen een raam van zijn serre had doodgevlogen. 'Het was er eentje uit een groepje van vier', meldde Dick. Toen hij het beestje opraapte, leefde het nog, maar het was gauw gebeurd. Het was mijn overbuurman spoedig duidelijk dat het niet om een alledaagse soort ging. Met de Lars Jonsson-gids als hulp kwam hij tot de conclusie 'wijfje Kruisbek' en dat hij goed gedetermineerd. De Kruisbek staat in Nederland min of meer te boek als een invasievogel, waarbij de eerste exemplaren gewoonlijk verschijnen in juni. De datum van 27 mei is dus rijkelijk vroeg en bovendien in de Hoeksche Waard, een streek die nu niet direct overdadig is voorzien van naaldhout, waarvan Kruisbekken afhankelijk zijn voor hun voedsel. Op het D(elta)V(ogel)N(etwerk) kwamen na 27 mei wat meldingen van (troepjes) Kruisbekken langs de kust van de Zeeuwse eilanden.

GLO

MISLUKTE BROEDPOGING VAN STELTKLUTEN IN OUDE LAND VAN STRIJEN

Na een succesvol verlopen broedgeval van een paartje Steltkluten in Oude Land Noord in zomer 2004 (zie 'In Vogelvlucht' nr. 11 pagina 7) waren de verwachtingen hoog gespannen of zomer 2005 Steltkluten zouden terugkeren. In 2004 was de Hoeksche Waard vrijwel de enige plaats in Nederland waar Steltkluten te zien waren geweest, laat staan hadden gebroed. De afgelopen zomer was dat wel anders. Spanje kampte met een van de ernstigste droogtes sinds mensenheugenis. En een bekend feit is dat tijdens opmerkelijk droge zomers in het mediterane gebied, met name Steltkluten nogal eens noordelijker breedten willen opzoeken. Zo ook in zomer 2005, waarin in Nederland op veel plaatsen Steltkluten verschenen, vooral in Zeeuws-Vlaanderen.

Ook weer in het Oude Land van Strijen, waar al eind-april een paartje verscheen. De vogels gingen spoedig broeden, maar niet op de locatie van 2004. Om eventuele vertrapping door vee te voorkomen, plaatste Staatsbosbeheer rond de nestplek een heiningtje. Het zag er voorspoedig uit. Rond 10 juni waren al een paar dagen jongen gezien, maar op 13 juni stelde Wicher Pen vast dat het broedsel waarschijnlijk mislukt was. Op die datum zag auteur een (het?) paartje Steltkluten aan de andere zijde van het gebied. De vogels alarmeerden niet. Op de broedplek waren geen activiteiten. Omdat daar inmiddels een dichte vegetatie stond, is niet onmogelijk dat de Steltkluten gepoogd hebben hun pullen naar een andere, meer open slikkige plaats te dirigeren, waarbij het fout is gegaan. Ook waren de dagen vóór 13 juni abnormaal koud, hetgeen voor kleine pullen vaak verkeerd uitpakt.

In Oude Land Noord vestigden zich zomer 2005 wederom ook enkele paartjes Kluten. Van deze soort kwamen wel jongen groot.

GLO

DISCUSSIE OVER NESTKASTEN VOOR SLECHTVALKEN IN DE NABIJHEID VAN STERNKOLONIES.

Na enkele jaren zonder succes, slaagde de afgelopen zomer een paartje Slechtvalken erin op het Hellegatsplein jongen groot te brengen (zie voor details elders in dit nummer). Met dit succes kunnen wij elkaar zonder voorbehoud feliciteren.

Aan de aanwezigheid van Slechtvalken in een gebied zijn meer aspecten verbonden dan alleen maar genieten van de acties van deze weergalozes roofvogel. Het is daarom nuttig stil te staan en kanttekeningen te plaatsen bij een discussie die de afgelopen winter werd gevoerd op het D(elta)V(ogel)N(et). Ongetwijfeld zullen veel van onze leden DVN lezen. Maar toch, het is interessant hoe meningen kunnen verschillen over een vogelsoort waarvan minder dan 40 jaar geleden het allerminst zeker was dat hij het, op wereldniveau, zou bolwerken.

Na het populatieherstel in Europa, broedde de Slechtvalk weer in 1990 bij Roermond. Nadien ging het hard, ook al omdat onder auspiciën van de landelijk opererende Slechtvalk-werkgroep, op aantrekkelijk lijkende plekken nestboxen werden aangebracht. Deze plekken bleken vaak electriciteitscentrales of hoogspanningsmasten, zodat het er veel van weg heeft dat in Nederland broedende Slechtvalken een speciale link hebben met de electriciteitsvoorziening in dit land. Voorzover de Zeeuwen bekend, hangen er in de provincie Zeeland 4 boxen (Borssele, Dow-Terneuzen, Cerestar en op de watertoren van Axel). Winter 2005 besloten de Zeeuwen het bij deze 4 te houden, dus geen nieuwe te plaatsen. Hoewel bij de prooiesten geen sterns te vinden waren (het meest duiven en steltlopers!), was waargenomen dat Slechtvalken deining brachten onder broedende Grote Sterns op de in de Westerschelde gelegen Hooge Platen. Beducht dat de toch altijd al zeer kieskeurige Grote Sterns op de Hooge Platen er de brui aan zouden geven, en in de wetenschap dat het aantal potentiële broedterreinen in Zuidwest-Nederland vrijwel nihil is, is naar oordeel van auteur het Zeeuwse besluit toe te juichen. Zo denkt niet iedereen erover. Prompt toen de Zeeuwen hun besluit bekendmaakten barstte op DVN een discussie los, die niet voor de poes was. Ja, waarbij soms de partij die het besluit laakte, bewoordingen gebruikte die niet prettig waren. Hetgeen laat zien dat Slechtvalken veel emoties weten los te maken. Grote Sterns trouwens ook...!

Wat rond onze streek betreft broedden zomer 2005 2 paren in de Biesbosch, waarvan eentje in een oud kraaiennest in een hoogspanningsmast (med. F. Saris) en weer een paar op het Shell-terrein in Pernis (med. A. van der Heiden). Hoe het gesteld was met de paren die al jaren broeden op Moerdijk en op de Maasvlakte, weet ik nog niet.

En dan nu ook op het Hellegatsplein waar, met de broedende Dwergsterns op de Ventjagersplaat, de Slechtvalken letterlijk een sternkolonie voor de deur hebben liggen. En Dwergsterns zijn tenminste zo 'kostbaar' als Grote Sterns. Nu gaat het er niet zozeer om of die Slechtvalken wel eens een Grote Stern of Dwergstern weten te bemachtigen, neen, de Zeeuwen zijn beducht dat als gevolg van voortdurende acties van valken boven en rond sternskolonies, naar oordeel van de sterns zo'n onrust ontstaat, dat deze de locatie de rug toekeren. Op de Ventjagersplaat is dat niet het geval. Dwergsterns broeden er al sinds enkele jaren, en dat geldt ook voor een koppel Slechtvalken, die wellicht ook al in 2004 en zeker in 2005 succes boekten. Een kritieke periode kan zijn op en kort na het tijdstip dat de Dwergsterns uitvliegen. De vogels missen dan de gewiektheid van de adulte exemplaren. Echter, dat tijdstip valt op het moment dat de Ventjagersplaat op zijn vogelrijkst is, met dus ruim voorhanden prooi.

Al eerder in Oost-Groningen en nu ook in de Biesbosch blijken Slechtvalken te kunnen broeden op in hoogspanningsmasten gelegen kraaiennesten. Martin Mollet zag voorjaar 2005 in de Polder Nieuw-Bonaventura een paartje baltsende Slechtvalken rond een mast. Met nu overal rondom de Hoeksche Waard broedende Slechtvalken, zou het dus best kunnen dat we nog voor verrassingen komen te staan. En als er dan nog lieden zijn met ideeën nestboxen te plaatsen, waarom dan niet gedacht aan hoge gebouwen in grote steden. Plaats en voedsel genoeg, in de vorm van stadsduiven. Voorbeelden waarbij dat lukte zijn te vinden in landen rondom ons.

GLO

PROOIDIERKEUZE VAN "ONZE" SLECHTVALKEN

12 september 2005 werd er geklommen in de mast waar de Slechtvalkkast is opgehangen. Een goede gelegenheid om aan de klimmers te vragen even naar 146 meter te gaan, in de kast te kijken en eventueel prooidiermateriaal te verzamelen. En dat hebben ze gedaan. Een zak vol vogelonderdelen kwam mee naar beneden.

De menukeuze van onze Slechtvalken is, voor zover aan de meegebrachte restanten af te leiden, behoorlijk eenzijdig. Postduiven vormen met afstand het hoofdvoedsel. Maar liefst 32 exemplaren konden worden achterhaald aan de hand van ringen. 21 ex. droegen een Nederlandse ring uit 2005, 5 ex. uit 2004, 1 ex. uit 2002. Voorts waren er een Tsjechische (2002) een Franse (2002) en 3 Belgische (2005) ringen alsmede een gestempelde handpen van een Postduif. 4 ex. droegen een computerchip. Als enige wilde vogelsoort kon een Grutto worden achterhaald.

Opvallend en ook logisch te verklaren is het feit dat het grootste deel van de Postduiven eerstejaars, en dus onervaren, vogels zijn. De gevreesde predatie van kustvogels als Dwergsterns en stellopers lijkt hier dus mee te vallen.

Janus Verkerk en Ronald in 't Veld.

WAARNEMINGEN GEVRAAGD OUD-BEIJERLAND

Ik ben op het moment bezig met een avifaunistisch overzicht van waarnemingen in (de gemeente) Oud-Beijerland, zowel actueel als historisch.

Als iemand nog waarnemingen heeft die de moeite waard zijn (ook algemene soorten) worden deze in dank ontvangen op e-mail : ges@hlcl.com of tel.: (0186) 613417

Frank van Gessele

OVERZOMERENDE VISAREND OP DE HOOGEZANDSCHE GORZEN

Zomer 2005 was er langs de noordoever van het Hollandsch Diep, op en voor de Hoogezandsche Gorzen, wederom een overzomerende Visarend. De heer en mevrouw J. van Rij namen de vogel voor het eerst waar op 26 mei, nadien vrijwel dagelijks, soms tot twee tot driemaal per dag, ook vissend in de Hoogezandsche Haven. De Visarend kwam nogal eens 's ochtends vanuit de richting van de eendenkooi vliegen, richting de Leidingstraat. Aan het van de middag keerde hij dan terug, zodat aannemelijk is dat de vogel daar overnachtte. Ook kon hij waarschijnlijk de nacht doorbrengen in het buitendijkse peppelbos, onmiddellijk ten oosten van de Hoogezandsche Haven. In ieder geval troffen Janus Verkerk en auteur in dat bos de vogel 's avonds 22 juni aan.

Het ziet ernaar uit dat de Hoogezandsche Gorzen aantrekkingskracht uitoefenen op overzomerende Visarenden. Het gebied heeft de vogels dan ook wel wat te bieden: drie bospercelen met hoogopgaand hout die onmiddellijk grenzen aan het Hollandsch Diep c.q. tot in het water lopen, met op de oever omgetuimde, half tot ver in het water liggende bomen. Voorts rustig achterland en tot slot een brede lagune waarin het wemelt van Brasem.

GLO

VERSLAG VOGELDAG VAN 1 OKTOBER 2005

Voor het vierde achtereenvolgende jaar is een aantal teams een halve dag op pad geweest om in de Hoeksche Waard naar vogels te kijken en binnen de gegeven tijd zo veel mogelijk soorten te noteren. Zeven teams waren dit keer van de partij. De datum viel samen met de door Birdlife International georganiseerde Euro Bird Watch Day, waaraan we een steentje bij konden dragen: aan het begin van de middag gaven we een mooie lijst door aan Vogelbescherming.

Het weer

De voorspellingen waren niet erg bemoedigend. Een regenkans van 90%, harde wind. Maar dat je je niet moet laten leiden door voorspellingen is weer eens gebleken. Hoewel de dag met wat lichte regen begon, klaarde het spoedig op en zagen we geregeld de zon. De wind was overwegend vrij krachtig, 4 Bft, en kwam uit westelijke richting. Af en toe viel echter ook de wind ver terug, waardoor het aangenaam aanvoelde. Hooguit was door aanvankelijke nattigheid het begin van de dag wat minder voortvarend dan gebruikelijk. Dat kan twee of drie soorten per team schelen. Het totaalresultaat zal er zeker niet minder door zijn geworden. Dat is het grote voordeel van met verschillende teams op zoveel verschillende plaatsen tegelijk bezig te zijn. Opvallend was dat nog een aantal soorten regelmatig zingend was te horen: Koolmees, Boomkruiper, Groene Specht, Tjiftjaf en uiteraard de 'jaar-rond-zingers' Winterkoning en Roodborst. De vogels zelf vonden het blijkbaar prima weer!

De resultaten

Steeds meer teams kiezen ervoor vanuit de eigen woning te starten. Op zichzelf prima, de kennis van de directe omgeving en nabij gelegen natuurgebieden kan zo optimaal worden benut. Wel wat minder mensen op het centrale startpunt dus, dit jaar voor het eerst vanaf het NEC bij Numansdorp, een toepasselijker plek dan het weinig inspirerende industrieterrein bij Klaaswaal. Aan het einde van de tocht in Klein Profijt wat gereserveerdheid: "nou, 't was niet zoveel...". Het lijkt erop dat we de voorgaande twee jaren verrewer gebruik hebben gemaakt met vaak ruim boven de 80 of zelfs 90 soorten per team. Dit keer bleef iedereen 'in de 70' steken. Prima aantallen voor begin oktober. Telkens blijkt ook dat het

laatste uur nauwelijks meer extra soorten oplevert, maar dat je toch het gevoel hebt er niet alles uit te hebben gehaald. Dat is het leuke van het competitie element. Achteraf blijken de teams allemaal ongeveer even veel soorten te hebben gezien. Een bewijs dat je toch rond het maximum zit. Belangrijker is echter wat we met elkaar hebben gezien: een indrukwekkende 110 soorten! Omdat de aantallen soorten dicht bij elkaar lagen, gaf het aantal kilometers de doorslag. Team Frank/Remco/Martin reed de kortste route en behaalde zo de hoogste score. De meeste soorten (79) noteerden Gert en Rob, hoewel de indruk bestaat dat team Piet/Marjan/René/Els enkele soorten zijn vergeten te noteren: Huismus, Kauw, Grote Bonte Specht en daarmee op 80 soorten zouden zijn gekomen! De uitslag:

Team	Vogels 1	Vogels 2	Vogels 3	Kilometers	Totaal
A: Ben/Gerard	59	8	5	82	
punten	59	16	15	-7	83
B: Rob/Lodewijk	62	8	4	65	
punten	62	16	12	10	100
C: Menno/Koos/Falco	59	10	4	61	
punten	59	20	12	14	105
D: Gert/Rob	60	13	6	57	
punten	60	26	18	18	122
E: Gerard/Han	60	9	8	61	
punten	60	18	24	14	116
F: Piet/Marjan/René/Els	61	12	4	75	
punten	61	24	12	0	97
G: Frank/Remco/Martin B/William	57	13	8	53	
punten	57	26	24	22	129

Opvallende soorten

Zoals altijd in zo'n lange lijst zijn er opvallende soorten terug te vinden. De misschien wel ongeëvenaarde invasie van Zwarte Mezen is duidelijk: op geen enkele teamlijst ontbrak deze soort! De groepjes bestonden gemiddeld uit tien exemplaren. Een andere doortrekker, de Grote Gele Kwikstaart, werd op vijf lijsten genoteerd. IJsvogels werden verspreid over het eiland gezien door maar liefst zes teams. Deze juweeltjes zijn bij ons kennelijk vrij makkelijk waar te nemen: wat een weelde! Andere soorten die de laatste jaren 'algemener' zijn geworden: Grote Zilverreiger (7x genoteerd), Havik (4x), Sperwer (5x), Slechtvalk (4x), Waterral (5x), Groene Specht (5x), Matkop (6x) en Staartmees (7x). Trends die bekend zijn en op deze manier worden bevestigd. Er zijn soorten die de andere kant op tenderen: Ringmus en Veldleeuwerik bijvoorbeeld. Zij staan niet meer op iedere lijst. En wat te denken van de Patrijs. Daarvan werd er niet één genoteerd! Het is een lastig te ontdekken soort, maar toch!

Soorten die slechts eenmaal werden genoteerd zijn Dodaars (Oudeland), Kwak (haven NBL), Kleine Zwaan (over ZBL), Zwarte Zwaan (Oudeland), Kolgans (Hellegatsplaten), Kleine Canadese Gans (Hellegatsplaten), Indische Gans (Korendijkse Slikken), Casarca (Oudeland), Middelste Zaagbek (Ventjager), Smelleken (Westerse polder), Bontbekplevier (Oudeland), Bonte Strandloper (Ventjager), Oeverloper (Westerse laagjes), Groenpootruiter (Oosterse laagjes), Bokje (omg. Westerse laagjes), Ransuil (NBL), Oeverwaluw (Tiendgorzen), Gele Kwikstaart (polder Korendijk), Zwarte Roodstaart (Grote Gat), Roodborsttapuit (Esscheplaat), Graszanger (Tiendgorzen), Goudhaantje (Hellegatsplein) en Roek (Dorpsweg NBL).

Supersenioren

Opvallend aan de uitslagen is de matig presterende supersenioren Gerard en Ben. Dat geldt niet alleen dit jaar. Beide nestors met een onovertroffen vogelervaring deden drie maal mee en drie maal eindigden zij als laatste! Hoe kan dat nou? Dat ligt niet aan het aantal soorten, daarin verschilt dit team niet veel met de andere teams. Nee, zij leggen stevast de meeste kilometers af! Daardoor hebben ze als enige team altijd puntenaftrek. Dit jaar besloten ze vanuit Maasdam te starten, maar dat

heeft blijkbaar niet geholpen. Gerard, is er wat met je kilometerteller? Registreert die ouwe bak dat wel goed? We zijn benieuwd naar je benzineverbruik...

Het telformulier overziende lijkt er een route te zijn gereden die toch overeenkomt met een gemiddeld aantal kilometers. Hoewel... we zien een vreemde move, die een verklaring kan zijn. Ze beginnen in 'tuin Maasdam', vervolgens noteren ze twee soorten in 'Heinenoord', waarna weer verder wordt gegaan in 'tuin Maasdam'????? Kwamen jullie erachter dat er nog wat over het hoofd was gezien? We hoeven ons toch geen zorgen te gaan maken?

Nog meer opvallende zaken op het telformulier: tot drie maal toe worden soorten tweemaal genoteerd! Leuk geprobeerd, maar helaas, daar trappen we niet in! Vergeten??? Dan toch maar een beetje zorgen maken?

Tenslotte: uit de sierlijke vooroorlogse handschriften is het soms bijna onmogelijk een vogelnaam te ontcijferen. Wat is bijvoorbeeld een 'Smetplarie'? Zitten de gedachten soms nog ergens in één van de verre exotische oorden die jullie aandoen, zo mooi klinkt het! Of is het inderdaad 'larie'? Nee, ik weet het antwoord van de (bijna) altijd correcte Ben al: "Tieft-op!" (excusez le mot).

Maar zonder gekheid: we hopen dat jullie nog jáááären meedoen. Dus plan de vakanties alsjeblieft een beetje om de HWL-vogeldag heen....

In 2006 willen we deze gezellige dag weer een vervolg geven. We zijn dan aan de vijfde editie toe: een lustrum. Over een datum wordt nog nagedacht, mogelijk de laatste zaterdag van augustus of in het voorjaar.

Martin Benard

Hieronder volgt nog de complete soortenlijst per team.

Soort / Team	pt.	A	B	C	D	E	F	G	Kemphaan	1	x					x	
Dodaars	2	x							Kokmeeuw	1	x	x	x	x	x	x	x
Fuut	1	x	x	x	x	x	x	x	Stormmeeuw	1	x	x	x	x	x	x	x
Aalscholver	1	x	x	x	x	x	x	x	Zilvermeeuw	1	x	x	x	x	x	x	x
Kwak	3							x	Kl. Mantelmeeuw	1		x	x	x	x	x	x
Gr. Zilverreiger	2	x	x	x	x	x	x	x	Gr. Mantelmeeuw	1	x	x	x	x	x	x	x
Blauwe Reiger	1	x	x	x	x	x	x	x	Holenduif	1	x	x	x	x	x	x	x
Lepelaar	2	x	x		x	x	x	x	Houtduif	1	x	x	x	x	x	x	x
Knobbelzwaan	1	x	x	x	x	x	x	x	Turkse Tortel	1	x	x	x	x	x	x	x
Kleine Zwaan	2		x						Ransuil	2							x
Zwarte Zwaan	3					x			IJsvogel	3	x		x	x	x	x	x
Sneeuwvangans	3	x							Groene Specht	2		x		x	x	x	x
Kolgans	1	x							Gr. Bonte Specht	1	x	x	x	x	x		x
Toendrarietgans	2	x				x	x	x	Veldleeuwrik	1			x	x	x		x
Kleine Rietgans	3					x		x	Oeverzwaluw	2							x
Grauwe Gans	1	x	x	x	x	x	x	x	Boerenzwaluw	1	x			x	x	x	x
Kolgans	1		x				x		Huiszwaluw	1				x		x	
Kl. Canadees	1	x							Graspieper	1	x	x	x	x	x	x	x
Gr. Canadees	1	x	x	x	x	x			Witte Kwikstaart	1	x	x	x	x	x	x	x
Brandgans	1	x	x	x	x	x	x	x	Gele Kwikstaart	1							x
Nijlgans	1	x	x	x	x	x	x	x	Gr. Gele Kwikst.	3		x	x		x	x	x
Indische Gans	2				x				Winterkoning	1	x	x	x	x	x	x	x
Bergeend	1	x	x	x	x	x	x	x	Heggenmus	1	x	x	x	x	x	x	x
Casarca	3					x			Roodborst	1	x	x	x	x	x	x	x
Wilde Eend	1	x	x	x	x	x	x	x	Zwarte Roodstaart	2		x					
Krakeend	1	x	x	x	x	x	x	x	Tapuit	2			x		x	x	
Pijlstaart	2	x	x	x	x		x	x	Paapje	3					x	x	

Slobeend	1	x	x	x	x	x	x	x	Roodborsttapuit	3					x		
Smient	1	x	x	x	x	x	x	x	Zanglijster	1	x	x	x	x	x	x	
Wintertaling	1	x	x	x	x	x	x	x	Merel	1	x	x	x	x	x	x	x
Tafeleend	2		x		x			x	Zwartkop	1		x	x		x		
Kuifeend	1	x	x	x	x	x	x	x	Graszanger	3				x			
Midd. Zaagbek	2				x				Fitis	1				x		x	
Visarend	3	x	x		x				Tjiftjaf	1	x	x	x		x	x	x
Br. Kiekendief	1	x	x	x	x	x	x	x	Goudhaantje	2							x
Buizerd	1	x	x	x	x	x	x	x	Koolmees	1	x	x	x	x	x	x	x
Sperwer	2	x		x	x		x	x	Zwarte Mees	3	x	x	x	x	x	x	x
Havik	2	x		x	x	x			Pimpelmees	1	x	x	x	x	x	x	x
Torenvalk	1	x	x	x	x	x	x	x	Matkop	2	x	x	x	x	x	x	
Slechtvalk	2				x	x	x	x	Staartmees	1	x	x	x	x	x	x	x
Smelleken	3							x	Boomkruiper	1	x	x	x	x	x	x	x
Fazant	1	x	x	x	x	x	x	x	Ekster	1	x	x	x	x	x	x	x
Waterral	3	x	x	x	x			x	Gaai	1	x	x	x	x	x	x	x
Waterhoen	1	x	x	x	x	x	x	x	Kauw	1	x	x	x	x	x		x
Meerkoet	1	x	x	x	x	x	x	x	Roek	3							x
Bontbekplevier	2			x					Zwarte Kraai	1	x	x	x	x	x	x	x
Goudplevier	1	x	x	x	x	x	x	x	Spreeuw	1	x	x	x	x	x	x	x
Kievit	1	x	x	x	x	x	x	x	Huisemus	1	x	x	x	x	x		x
Bonte Strandl.	1						x		Ringmus	2	x	x	x	x		x	x
Witgatje	2			x	x		x	x	Vink	1	x	x	x	x	x	x	x
Oeverloper	1							x	Kneu	1		x	x	x	x	x	x
Tureluur	1		x				x		Putter	1	x	x	x	x	x	x	x
Groenpootruiter	1		x						Groenling	1	x	x	x	x	x	x	x
Wulp	1	x	x	x	x	x	x	x	Sijs	2			x		x	x	
Watersnip	1	x	x	x	x	x	x	x	Rietgors	1		x	x	x	x	x	
Bokje	3				x				Totaal (110)		72	74	73	79	77	77	78

WINTERTELLINGEN IN DE HOEKSCHE WAARD SEIZOEN 2004 –2005

Voor de 4^e maal zijn afgelopen winterseizoenen alle uitgevoerde tellingen door mij verzameld en per poldernummer en per deelgebied voor de vereniging vastgelegd. Na 3 jaar bleek dat het vastleggen van het fouragegedrag van ganzen voor de meeste gebieden niet zinvol was. Het betrof in die gevallen voornamelijk natuurgebieden of grasland. Voor de polders Hoeksche Waard west en het Hollandsdiep is dit voor de 3 belangrijkste ganzensoorten nog wel gedaan. Van laatst genoemde polder is dat voor 2005 alleen nog voor de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. De Albert, Pieterspolder is thans aangewezen als natuurgebied. Het resultaat is terug te vinden in de tabellen. Van de zwanen en ganzen is er wederom een overzicht van: 1) de totalen per maand, 2) van de totalen per maand per deelgebied. Van 2 maanden ontving ik tevens gegevens van ganzen op Tiengemeten. Van de overige wintervogels is hierbij alleen een overzicht van de totalen per maand. Ten opzichte van het vorig seizoen bleven het aantal polders waarvan ik gegevens kreeg gelijk. Wel konden om diverse redenen soms één of twee polders in een betreffende maand niet worden geteld. Dit betrof in oktober: het Groot Koninkrijk en de Tiendgorzen; in november en januari: de O. en W. Laagjes; in februari: de Staart en de Kleiput; in maart de Ambachtsheerlijkheid en de O. en W. Laagjes. De teldata waren: 16 en 17 oktober, 13 en 14 november, 18 en 19 december, 15 en 16 januari, 12 en 13 februari en 12 en 13 maart.

Het weer

Oktober was vrij zacht en droog. November was wat kouder met in de 2^e helft van de maand wat meer regen. In beide maanden stond er meerdere malen een krachtige wind. De 1^e helft van december was weer redelijk droog, wel vaak met mist. Pas na de telling waren er korte perioden met enkele graden nachtvorst. Eind december en begin januari was het weer zacht met tamelijk wind en soms wat regen. In de 2^e helft van januari en de 1^e helft van februari waren er weer een paar nachten met temperaturen net onder het vriespunt. In het telweekend was het bar slecht weer door regen en harde wind. Pas in

de laatste week van februari volgde een periode met vorst die voortduurde tot in maart. Op 4 maart vror het 's nachts in de N.O. polder 20°! Ook viel er nogal wat sneeuw in die periode, vooral in noord Nederland. Enkele dagen voor de maart telling was die late vorstperiode voorbij en met de telling hadden we dus weer normaal weer: een fikse regenbui en harde wind.

Zwanen en ganzen

Door de droge herfst waren ook dit jaar weer weinig voedselresten beschikbaar voor de ganzen. Er werd echter tijdens de tellingen niet geconstateerd dat ganzen daarom maar overgingen op het fourageren op te velde staande gewassen zoals dat vorig jaar gebeurde op de Ambachtsheerlijkheid Cromstrijen. In september waren al minstens 3580 Grauwe ganzen (ABH, Leenheeren- en Spuigorzen, Korendijkse slikken) en 2740 Brandganzen (Korendijkse slikken) aanwezig op ons eiland. Het hoogste aantal zwanen en ganzen werd geteld in december, totaal 38.847 ex. Een aantal dat in de vorige 3 jaren niet werd bereikt. Maar ook in november waren al grote aantallen aanwezig zoals in de tabellen te zien is.

Kleine zwanen werden slecht in 2 maanden opgemerkt: in november 6 ex in het Land van Essche en 5 ex bij het Piershilsegat en in december 4 ex op de Korendijkse slikken. En ook Rietganzen blijven schaars op ons eiland. De grootste groep, namelijk 225 ex, werd gemeld tegelijk met de roofvogeltelling in januari langs de Plaatseweg. Kolganzen waren het talrijkst in november, 12.586 ex is een nieuw hoogste aantal. Het Oudeland van Strijen was hiervan de hofleverancier. De eerste Dwergganzen, een groep van zeker 20 ex, werden gezien op 1 november in het Oudeland van Strijen. In dat gebied zou gedurende lange tijd een groep van 32 – 34 ex aanwezig zijn. In februari namen de aantallen wat af en op 23 februari werd een laatste groep van 24 ex gezien. Op de Korendijkse slikken en omgeving verbleef van 19 december tot 19 februari permanent een groep van 19 ex. Op 5 maart waren weer 9 ex aanwezig en de laatste waarneming daar was op 13 maart en betrof een groep van 17 ex. Op 30 december was in het Oudeland van Strijen een groep van 51 ex aanwezig en te samen met de "Korendijkers" waren er toen 70 Dwergganzen op ons eiland. Het bericht zorgde voor nogal wat commotie en er zijn toen heel wat E-mail berichten verzonden! Grote groepen Grauwe ganzen waren ten opzichte van vorig jaar wat later op ons eiland aanwezig. Werden vorig jaar al in oktober ruim 9000 ex geteld, nu was dat pas in november. Na december namen de aantallen zoals gebruikelijk flink af. Van de Brandgans werd het hoogste aantal geteld in december namelijk 22.569 ex. Zoals gebruikelijk waren voor deze soort de gebieden langs het Haringvliet het belangrijkste maar ook het Oudeland van Strijen herbergt de laatste jaren vaak grote aantallen. In december was een Roodhalsgans aanwezig op de Korendijkse slikken. Verder werden nog flinke aantallen Canadese ganzen en enkele exoten zoals Indische -, Kleine Canadese -, Magelhaen- en Keizergans tijdens de tellingen waargenomen. Het hoogste aantal van de Nijlgans, 440 ex, werd geteld in oktober.

Overige soorten

Een Koereiger werd opgemerkt tijdens de telling van de grondbergingsvelden van Suiker Unie in december. Het reigertje liep pal naast dit terrein in de Oost Zomerlandsche polder tussen de schapen. Grote Zilverreigers waren ook deze winter weer aanwezig op de bekende plaatsen. Op de Korendijkse slikken werden er in december zelfs 6 ex geteld, in het Oudeland van Strijen was er gedurende deze winter 1 ex aanwezig. Er waren opmerkelijk veel Blauwe reigers aanwezig in het Oudeland van Strijen, in november werden daar zelfs 99 ex gezien. Ze profiteerden vermoedelijk ook mee van de grote hoeveelheid veldmuizen die daar deze winter aanwezig waren. Ook in december werden nog Lepelaars gezien: 2 ex op de Korendijkse slikken en 1 ex in het Groot Koninkrijk. In Februari en maart was er 1 ex aanwezig op de Korendijkse slikken en in maart ook nog 1 ex in het Oudeland van Strijen. Het hoogste aantal Smienten, 7450 ex, werd gemeld in januari maar ook in december kwam het aantal al uit op 7117 ex. In het Oudeland van Strijen werden veruit de hoogste aantallen geteld: in december 4882 ex en in januari 4234 ex. Verdeeld over het gehele eiland zijn echter ook flinke aantallen aanwezig. In maart was langs het Spui al een Zomertaling te bewonderen. Een vrouwtje Krooneend werd in december gezien in de polder Groot Zuid-Beijerland en in januari in het Groot Gat. Van de 144 Brilduikers die in januari werden gemeld zwommen er 142 op de Oude Maas en 2 op het Spui. Met uitzondering van 1 ex in februari op de Korendijkse slikken werden de overigen ook op de Oude Maas waargenomen. In januari werden Nonnetjes gezien op de Korendijkse slikken en in het Oudeland van Strijen elk 2 ex. Ook in februari waren in die 2 gebieden nog 2 ex aanwezig maar ook 2 ex in de polder Nieuw Bonaventura noord. In maart verbleven er 2 ex op het Spui en 6 ex in het Oudeland van Strijen. Grote zaagbekken zijn vooral te vinden op de Binnenmaas, het grootste aantal daar werd geteld in januari namelijk 16 ex. In december, februari en maart waren er daar 6 ex aanwezig. Het Spui was met 8 ex in december en 3 ex in maart goede tweede.

Ook dit jaar konden we weer genieten van de imposante Zeearend. In oktober was er al enige tijd 1 ex aanwezig op de Korendijkse slikken en in november waren er dat zelfs 2 ex. In december was nog steeds 1 ex aanwezig op de Korendijkse slikken, maar ook een aantal tellers van het Oudeland van Strijen kregen een exemplaar op bezoek tijdens de telling. Hij zorgde wel voor een enorme verstoring, maar je moet er wat voor over hebben. Bij de Korendijkse slikken werd in oktober nog een Visarend opgemerkt. In de omgeving van Puttershoek, in de polder het Nieuweland, werd in november een groep van 18 en in januari een groep van 16 Patrijzen gezien. In januari waren er tevens in de polder Klein Piershil 6 ex en in het Oudeland van Strijen 9 ex aanwezig. Meldingen van Waterrallen kwamen vooral van de Oude Maas. De andere plaatsen waren: november 1 ex in het Oudeland van Strijen en in december, februari en maart 1 ex bij het Groote Gat.

De Bontbekplevieren in februari en maart werden gevonden in het Oudeland van Strijen. Door het zachte winterweer bleven er ook na november nog flinke groepen Goudplevieren en Kieviten op ons eiland. Het Oudeland van Strijen (OvS), de Korendijkse slikken (KS) en voor de Kievit ook de gebieden langs de Oude Maas (OM) waren hiervoor van belang al werden elders ook nog kleine aantallen geteld. De belangrijkste verblijfplaatsen en aantallen waren als volgt, Goudplevier: december 1904 OvS en 300 KS, januari 1797 OvS en 730 KS en februari 2153 OvS en 800 KS. Voor de Kievit: december 4060 OvS, 1550 KS en 816 OM, januari 3603 OvS, 810 KS en 825 OM, februari 1748 OvS, 670 KS en 507 OM. Bonte strandlopers waren voornamelijk aanwezig op de Korendijkse slikken. De Kemphanen in november, december en januari werden allen geteld in het Oudeland van Strijen. Ook de Bokjes in oktober en november werden gevonden in laatstgenoemde polder, in februari was dat in de Geertruida Agathapolder. Houtsnippen werden gezien in november 1 ex op de Korendijkse slikken, in februari 2 ex bij het Groote Gat en in maart 3 ex langs de Oude Maas. Op de grondbergingsvelden van Suiker Unie was in februari een Oeverloper aanwezig, vrijwel zeker een overwinterend exemplaar. In december werd een Steenloper opgemerkt bij de haven van 's Gravendeel.

Tijdens de telling in oktober was in het Oudeland van Strijen een Velduil aan het jagen. In maart werd in die polder een Boomleeuwerik ontdekt. Waterpiepers worden de laatste jaren regelmatig gezien, mogelijk zijn ze voor die tijd over het hoofd gezien. Veruit de meeste zijn aanwezig langs de Oude Maas, de waarnemingen op andere plaatsen zijn als volgt: november 2 ex Oudeland van Strijen, december 4 ex Oudeland van Strijen en 1 ex Nieuw Bonaventura, januari 2 ex Korendijkse slikken, maart 1 ex Korendijkse slikken en 3 ex Oudeland van Strijen. In oktober werd in het Oudeland van Strijen een Grote gele kwikstaart gevonden en in november 2 ex op de grondbergingsvelden van Suiker Unie. Zwarte roodstaarten waren in oktober royaal aanwezig tijdens de telling: 6 ex op de terreinen van Suiker Unie, 4 ex in de polder de Mijl en 2 ex in het Oudeland van Strijen. In november en januari werd op de grondbergingsvelden van Suiker Unie een overwinterend ex gezien. Van de Korendijkse slikken kwam in oktober een melding van een Gekraagde roodstaart. Ook deze winter vonden tellers weer Roodborsttapuiten en wel bij het Groote Gat: 1 ex in november en 2 ex in december. In het Oudeland van Strijen werd 1 ex in november, december en januari opgemerkt. In oktober was in de polder Nieuw Bonaventura nog een Tapuit aanwezig. In het rietgors van het Groot Koninkrijk was van 9 januari tot 26 maart van tijd tot tijd een Cetti's zanger te horen. Op de O. Laagjes werd in oktober een Klapekster ontdekt, in januari was dat op de Korendijkse slikken. Sijsjes waren deze winter schaars, alleen in oktober werden 12 ex geteld in het Oudeland van Strijen.

Tijdens de 6 tellingen werden dit jaar, incl. de exoten, 127 soorten vogels waargenomen. Het hoogste aantal werd geteld in november met 71.858 ex veruit het grootste aantal sinds ik dit verslag maak. Het laagste aantal in maart namelijk 32.976 ex is ook nog de moeite waard. Ik denk dat het zinvol is op deze manier "onze wintervogels" te blijven volgen. Ik doe dus hierbij een beroep op de tellers ook aanstaande seizoen de gegevens weer aan mij op te zenden. Dat dit nu ook per E-mail kan is ondertussen wel bekend neem ik aan. Begin april waren alle gegevens binnen zodat ik aan dit verslag kon gaan werken. Dank daarvoor.

Arie van der Linden

WINTERTELLINGEN IN DE HOEKSCHE WAARD 2004 - 2005

	okt-04	nov-04	dec-04	jan-05	feb-05	mrt-05
Dodaars	8	19	12	11	11	18
Fuut	115	127	82	114	61	121

Aalscholver	154	139	117	124	115	115
Koereiger			1			
Grote zilverreiger	4	5	8	6	3	1
Blauwe reiger	178	177	147	185	103	101
Lepelaar			3		1	2
Bergeend	26	26	38	73	200	159
Muskuseend				4		
Smient	1899	5181	7117	7450	5828	5556
Krakeend	214	373	208	434	360	386
Wintertaling	619	510	506	735	399	588
Wilde eend	2487	2387	2100	2641	2107	1708
Soepeend	157	105	195	254	190	194
Pijlstaart	11	3	8	18	20	15
Zomertaling						1
Slobeend	205	157	173	157	101	137
Krooneend			1	1		
Tafeleend	32	47	19	47	23	12
Kuifeend	248	473	633	1186	544	532
Brilduiker			1	144	6	36
Nonnetje				4	6	8
Grote zaagbek			17	25	6	14
Zeearend	1	2	2			
Bruine kiekendief	3		1	1		
Blauwe kiekendief	6	6	7	7	3	3
Havik	4	2	5	4	3	4
Sperwer	7	11	7	7	4	8
Buizerd	84	80	83	118	68	60
Visarend	1					
Torenvalk	47	57	54	67	26	33
Smelleken			1	1	1	
Slechtvalk	4	1	3	2	3	7
Patrijs	6	24	16	31	8	12
Fazant	150	167	147	169	176	154
Waterral	1	5	2	1	2	4
Waterhoen	239	225	314	362	329	311
Meerkoet	1393	2020	2029	2320	2012	1663
Scholekster	44	68	87	97	147	371
Kluut						40
Bontbekplevier					3	4
Goudplevier	508	2537	2424	2604	2953	244
Kievit	2831	4812	6679	5427	3057	1577
Bonte strandloper		200	412	65	172	23
Kemphaan	6	19	6	10	3	13
Bokje	8	2			1	
Watersnip	123	32	12	14	11	34
Houtsnip		1			2	3
Grutto						100
Wulp	69	122	204	274	212	143
Tureluur			7	11	3	2
Witgatje	2	8	6	1	11	2
Oeverloper					1	

Steenloper			1			
Kokmeeuw	1981	1676	783	976	1578	1032
Stormmeeuw	237	175	269	199	276	249
Kleine mantelmeeuw	1		2		2	11
Zilvermeeuw	39	28	25	37	36	33
Grote mantelmeeuw	10	13	15	7	7	8
Holenduif	287	403	387	362	935	344
Houtduif	924	398	173	198	343	801
Turkse tortel	53	83	85	68	61	62
Steenuil		1	2			1
Ransuil				2		
Velduil	1					
IJsvogel	7	9	4	7	2	2
Groene specht	5	5	2	3	1	5
Grote bonte specht	8	12	6	7	6	9
Boomleeuwerik						1
Veldleeuwerik	328	100	31	31	16	49
Graspieper	111	44	32	70	37	29
Waterpieper	3	10	9	9	4	9
Grote gele kwikstaart	1	2				
Witte kwikstaart	41	5	4	13	1	3
Winterkoning	33	41	29	26	23	21
Heggemus	8	7	9	10	6	16
Roodborst	28	56	36	29	12	12
Zwarte roodstaart	12	1		1		
Gekraagde roodstaart	1					
Roodborsttapuit		2	3	1		
Tapuit	1					
Merel	106	114	176	172	114	160
Kramsvogel	205	162	82	177	496	428
Zanglijster	40	8	6	13	8	14
Koperwiek	16	5	4	19	26	11
Grote lijster	7	5	5	5	10	3
Cetti's zanger				1		1
Tjiftjaf	15	1	2	1		1
Goudhaantje	12	3		5	3	
Baardmannetje	23	8	11	4	2	2
Staartmees	24	23	24	17	24	8
Matkop	5	1		6		10
Pimpelmees	38	42	31	65	43	28
Koolmees	88	60	58	125	83	119
Boomkruiper	8	6	1	4	4	8
Klapekster	1			1		
Gaai	20	23	15	18	13	11
Ekster	159	155	127	143	179	192
Kauw	700	931	894	767	1387	786
Noordse kauw			1			
Roek	1	2	2			4
Zwarte kraai	255	301	232	210	303	293
Spreeuw	4257	13037	1460	2353	4815	1049
Huismus	60	42	14	67	49	81

Ringmus	26	6	34	5		3
Vink	36	51	28	59	53	58
Keep						2
Groenling	54	1	5	1	8	15
Putter	97	15	27	63	33	18
Sijs	12					
Kneu	13	58	35	42	18	50
Rietgors	14	10	8	11	11	12
	22.306	38.271	29.083	31.616	30.323	20.583
Zwanen en ganzen	16.902	33.587	38.847	26.300	25.263	12.393
Totaal generaal	39.208	71.858	67.930	57.916	55.586	32.976

WINTERTELLINGEN GANZEN EN ZWANEN IN DE HOEKSCHE WAARD 2004 / 2005

	okt-04	nov-04	dec-04	jan-05	feb-05	mrt-05
Knobbelzwaan	169	193	149	154	154	93
Kleine zwaan		11	4			
Rietgans	3	6	80	225	30	
Kolgans	5812	12586	6896	6838	2910	481
Dwerggans		25	51	52	38	17
Grauwe gans	4393	9791	8033	3297	3576	1497
Soepgans	333	443	310	280	267	144
Indische gans		1	1		1	
Canadese gans	247	396	669	259	104	187
Kleine canadese gans		1			2	
Brandgans	5504	9909	22569	15134	18096	9901
Roodhalsgans			1			
Magelhaengans	1					
Keizergans		1	1	1	1	
Nijlgans	440	224	83	60	84	73
Totaal	16.902	33.587	38.847	26.300	25.263	12.393

Tiengemeten

Grauwe gans	4095				320	
Brandgans	100				3650	

Ganzen en zwanen per deelgebied

okt-04	Haringvliet	H-waard west	Spui	Oude Maas	Oudeland van Strijen	H-waard oost	Hollandsch Diep	Totaal
Knobbelzwaan	14	4	2	6	124	8	11	169
Rietgans							3	3
Kolgans	241	508		285	4168		610	5812
Grauwe gans	705	458	6	293	221	76	2634	4393
Soepgans	170		119		37	7		333
Canadese gans			109	2	136			247
Brandgans	5200		300		4			5504
Magelhaengans			1					1
Nijlgans	81	2	48	125	146	34	4	440

nov-04	Haringvliet	H-waard west	Spui	Oude Maas	Oudeland van Strijen	H-waard oost	Hollandsch Diep	Totaal
Knobbelzwaan	4	9	6	16	125	25	8	193
Kleine zwaan		5					6	11
Rietgans		3					3	6
Kolgans	10	2100		1829	8233	1	413	12586
Dwerggans					25			25
Grauwe gans	780	1712	275	1644	301		5079	9791
Soepgans	155		253	5	12	18		443
Indische gans		1						1
Canadese gans			368		18	10		396
Kleine canadese gans	1							1
Brandgans	7625	64	160	7	2052		1	9909
Keizergans			1					1
Nijlgans		33	87	50	23	24	7	224

dec-04	Haringvliet	H-waard west	Spui	Oude Maas	Oudeland van Strijen	H-waard oost	Hollandsch Diep	Totaal
Knobbelzwaan	2	11	9	7	99	14	7	149
Kleine zwaan	4							4
Rietgans		80						80
Kolgans	107	2850	2	385	3483		69	6896
Dwerggans	19				32			51
Grauwe gans	1775	1940	338	1130	423		2427	8033
Soepgans	124		118	5	29	17	17	310
Indische gans		1						1
Canadese gans	1	8	317	125	70	148		669
Brandgans	13880	40	1200	10	7424		15	22569
Roodhalsgans	1							1
Keizergans			1					1
Nijlgans		10	2	9	11	21	30	83

jan-05	Haringvliet	H-waard west	Spui	Oude Maas	Oudeland van Strijen	H-waard oost	Hollandsch Diep	Totaal
Knobbelzwaan	2	21	2	5	96	20	8	154
Rietgans		225						225
Kolgans	6	1823		640	3381	3	985	6838
Dwerggans	20				32			52
Grauwe gans	480	730	255	386	83	20	1343	3297
Soepgans	145	1	80		21	31	2	280
Canadese gans			171	3		85		259
Brandgans	5915	48		966	8203	2		15134
Keizergans			1					1
Nijlgans		2	5	6	8	8	31	60

feb-05	Haringvliet	H-waard west	Spui	Oude Maas	Oudeland van Strijen	H-waard oost	Hollandsch Diep	Totaal
Knobbelzwaan	12	3	2	11	106	9	11	154
Rietgans		30						30
Kolgans	66	830	2	38	1897	7	70	2910

Dwerggans	15				23			38
Grauwe gans	524	2169	161	72	86	18	546	3576
Soepgans	128	7	88		28	16		267
Indische gans	1							1
Canadese gans	7	8	8	2	69	10		104
Kleine canadese gans	1				1			2
Brandgans	10409	25	808	35	6819			18096
Keizergans			1					1
Nijlgans	4	35	4	8	22	7	4	84

mrt-05	Haringvliet	H-waard west	Spui	Oude Maas	Oudeland van Strijen	H-waard oost	Hollandsch Diep	Totaal
Knobbelzwaan	2	2	2	8	61	9	9	93
Kolgans	1	43			436	1		481
Dwerggans	17							17
Grauwe gans	385	147	257	178	24	20	486	1497
Soepgans	60	1	27		28	28		144
Canadese gans	4	2	97	39	32	13		187
Brandgans	4237	20	2		5636	6		9901
Nijlgans	2	5	11	13	5	6	31	73

Voedselgedrag belangrijkste ganzensoorten 2004 - 2005

Hollandsdiep	<i>alle polders</i>			<i>alleen ABH</i>		
	okt-04	nov-04	dec-04	jan-05	feb-05	mrt-05
Kolgans			45	150		
	gras / natuur					
	oogstresten / akker	599	413	24		
	wintertarwe	11		400	70	
Grauwe gans						
	gras / natuur	195		350	310	
	oogstresten / akker	2389	5079	2077		175
	wintertarwe	50		60	15	
Brandgans			15			
	gras / natuur					
	oogstresten / akker		1			
	wintertarwe					

Hoeksche Waard West						
Kolgans			150			43
	gras / natuur	28		400	1173	830
	oogstresten / akker	480	2100	2300		
	wintertarwe			650		
Grauwe gans			140		130	147
	gras / natuur			480	1139	
	oogstresten / akker	458	1112	1800		
	wintertarwe e.a.		600	250	900	
Brandgans						20
	gras / natuur			48	25	
	oogstresten / akker		6	40		
	wintertarwe		58			

VERSLAG VOORJAARSVERGADERING D.D. 24-03-05 VAN DE VOGELWERK GROEP HOEKSCHE WAARD IN KLEIN PROFIJT.

Welkom en opening.

Janus Verkerk heet de 32 aanwezigen van harte welkom. Afmeldingen zijn er van Remco Veelenturf, Peter de Barse en Aad den Boer.

Mededelingen

- Er ligt een vraag voor een promotie video / DVD van het HWL of b.v. van het biologisch onderzoek van het HWL. Project leek in eerste instantie gesponsord te worden maar inmiddels hangt er een prijskaartje van € 15.000 aan. De interesse is er en de mogelijkheden worden onderzocht.
- Vacature VWG. Gerard Ouweneel vervult namens de Vogelbescherming al enige jaren de functie van Wetlandwacht voor onze regio en vraagt of er belangstellenden zijn die deze activiteiten van hem willen overnemen. Voor verdere informatie over de inhoud van de functie kan contact met Gerard worden opgenomen. Als compensatie is er een vergoeding van € 250 p.j..
- SOVON wil de contacten met de vogelwerkgroepen verbeteren en intensiveren en heeft daarom het ambassadeursschap in het leven geroepen. Voor onze regio gaat Gert Ottens dit ambassadeurschap vervullen.
- Aandacht wordt gevraagd voor de website van het HWL en in het bijzonder de pagina met de vogelwaarnemingen. Het staat een ieder vrij om zijn algemene of bijzondere waarnemingen hierin op te voeren. Een kleine discussie wordt gevoerd over de inhoud en beoordelen van de opgevoerde waarnemingen. Momenteel worden de waarnemingen en verdere inhoud niet beheerd of beoordeeld. Gevraagd wordt wie hiervoor belangstelling heeft, om de functie van contentmanager, moderator of iets van deze strekking te vervullen. Hiervoor kan contact worden opgenomen met Frank van Gessele.
- Onderzoek Steenuilen. De ervaringen van "west" over de periode 1989 – 2004 vertaalt zich in een teruggang van 12 naar 8 territoria. Door "oost" worden voor dit jaar ook tegenvallende resultaten gemeld. Vooral met het vaststellen van territoria met tape. Ervaringen hebben aangetoond dat het niet reageren op tape niet betekent dat de soort niet voorkomt.

Evaluatie vogelcursus.

- Dick van Houwelingen geeft aan dat bij de groep in Strijen 25 cursisten de cursus met enthousiasme hebben gevolgd en zelfs heeft geleid tot nieuwe leden van de VWG. Tijdens de excursies leuke waarnemingen zoals Baardmees en zelfs een Rose Spreeuw.
- Voor de groep Oud-Beijerland meldt Rob Burgmans dat de cursus samen met SSO is georganiseerd, met dezelfde opzet als in Strijen. Het geld is via SSO bij het HWL terecht gekomen. Ook hier 25 zeer geïnteresseerde deelnemers. Bijna allemaal beginners, waarbij het belangrijk is om vast te houden aan de agenda, omdat anders de hele avond gevuld gaat worden met persoonlijke ervaringen over de vogels in de tuin. Na een avond theorie volgde een dag(deel) in het veld voor de praktische vertaalslag. Ondanks de regelmatige kou en regen waren de opkomsten goed, met een mooie waarneming van een IJsvogel. De evaluatieformulieren gaven aan dat velen geïnteresseerd zijn in een vervolg.

Roofvogeltelling.

Traditiegetrouw geeft Arie van der Linden een toelichting / samenvatting op zijn verslag dat in "In Vogelvlucht" nummer 12 is gepubliceerd en aan het einde van de vergadering wordt uitgereikt. In totaal 473 roofvogelwaarnemingen. De Torenvalk laat bijna een verdubbeling zien (74 -> 140) ten opzichte van 2004. De Zeearend van de Korendijksche Slikken viel net buiten de telling, deze verbleef daar van 21 oktober 2004 tot 6 januari 2005, met één dag zelfs twee vogels. Na jaren van afwezigheid viel er dit jaar weer een Ruigpootbuizerd te melden.

Broedvogels van de Korendijksche Slikken.

Na vele jaren van inventariseren door Rob Burgmans, Paul Groeneweg, Anton Giljam en Gert Huijzers, geeft laatstgenoemde een presentatie over de broedvogelontwikkelingen van het gebied. Sinds 1970, de afsluiting van het Haringvliet, voltrekt er zich een geleidelijke maar wel enorme verandering van het gebied. De oorspronkelijke vegetatie van m.n. riet en biezen hebben plaats gemaakt voor weiden, ruipte en "parklandschap". Naast de lokale invloeden spelen ook de landelijke

en internationale ontwikkelingen een rol. Broedende en overzomerende ganzen is er daar één van, maar ook met roofvogels als Havik had niemand rekening mee gehouden. De mogelijke effecten van de Havik op andere soorten. Waar in het verleden riet stond, broeden nu Grote Bonte Specht, Koolmees, Matkopmees, Vink en tal van andere liefhebbers opgaand struikgewas en boomgroepen.

Rondvraag.

Omwillen van de tijd alleen de noodzakelijke onderwerpen.

Piet Bronder heeft in de nog uit te reiken "In Vogelvlucht" een aantal richtlijnen opgenomen bij de opening. Graag deze opvolgen, anders gaat de opmaak van het blad onevenredig veel tijd kosten.

Martin Bernard meldt dat de volgende Hoeksche Waardse vogeldag op 1 oktober 2005 gehouden zal worden en conform de spelregels zoals de laatste keer gespeeld.

Janus Verkerk stelt de volgende vergadering van VWG vast voor 27 oktober 2005.

Namibië impressie.

Joke en Jaap Boerlage tonen na de pauze met professionele audio/visuele technieken hun fraaie en enerverende belevenissen in Namibië en Etosha.

Gert Huijzers

MEDEDELINGEN

- Donderdag 3 november: Lezing door Gerard Ouweneel: Vogelen van pool tot evenaar.
- Woensdag 30 november: Lezing door Len Korevaar en Piet Bronder: IJsland: ijzige planten en vogels.
- Zaterdag 7 januari 2006: Ganzenexcursie. Verzamelen om 9 uur bij het NBC.
- In de periode van 14 t/m 22 januari 2006: Roofvogeltelling.
- Donderdag 23 maart 2006: Voorjaarsvergadering VWG.
- Kopij In Vogelvlucht aanleveren voor 1 maart 2006.

INHOUDSOPGAVE

IV 13	IN VOGELVLUCHT no 13, oktober 2005
IV 13- 1 Redactie	Ten geleide
IV 13- 1 Ouweneel, G.L.	Grote Sterns op de Ventjagersplaat Melding Ventjagersplaat Grote Stern
IV 13- 2 Ouweneel, G.L.	Finnen kiezen voor Zweedse methode voor reïntroductie van dwergganzen Melding Grote Stern
IV 13- 2 Ouweneel, G.L.	De nieuwe "Rode Lijst van Nederlandse broedvogels" en de Hoeksche Waard Beschouwing Hoeksche Waard Broedvogels
IV 13- 3 Rob Mooij	Alfred Jodokus de Takkeling Verslag Hoeksche Waard Steenuil
IV 13- 4 Gessele, F. van	Broedseizoen dagroofvogels in de gemeente Oud-Beijerland in 2005 Verslag Oud-Beijerland Roofvogels
IV 13- 6 Mollet, M.	Resultaten van de roofvogelinventarisatie 2005 Verslag Hoeksche Waard Roofvogels
IV 13- 8 Benard, H.	Bijzondere vogelsoorten Hoeksche Waard: een overzicht van 2004 Verslag Hoeksche Waard Zeldz. soorten
IV 13- 10 Ouweneel, G.L.	Geharrewar rond jacht op overzomerende ganzen in Zuid-Holland Beschouwing Zuid-Holland Ganzen
IV 13- 10 Ouweneel, G.L.	Gerechtigheid Melding Hoeksche Waard Grutto's
IV 13- 11 Ouweneel, G.L.	Afgelopen zomer jachtverbod op kol- en brandganzen opgeheven Melding Hoeksche Waard Kol- en Brandganzen
IV 13- 11 Gessele, F. van	Nieuwe Blauwe Reigerkolonie langs Oude Maas Melding Oude Maas Blauwe Reiger
IV 13- 12 Ouweneel, G.L.	Kruisbek raamslachtoffer in Maasdam Melding Maasdam Kruisbek
IV 13- 12 Ouweneel, G.L.	Mislukte broedpoging van Steltkluten in Oude Land van Strijen Melding Oude Land van Strijen Steltkluut
IV 13- 12 Ouweneel, G.L.	Discussie over nestkasten voor Slechtvalken in de nabijheid sternkolonies Discussie Slechtvalken en Sterns
IV 13- 13 Verkerk, J. In 't Veld, R	Prooidierkeuze van "onze" Slechtvalken Melding Hellegatsplein Slechtvalk
IV 13- 14 Gessele, F. van	Waarnemingen gevraagd Oud-Beijerland Oproep Oud-Beijerland
IV 13- 14 Ouweneel, G.L.	Overzomerende Visarend op de Hoogezandsche Gorzen. Melding Hoogezandsche Gorzen Visarend
IV 13- 14 Benard, M.	Verslag vogeldag van 1 oktober 2005 Verslag Hoeksche Waard
IV 13- 17 Linden, A. van der	Wintertellingen in de Hoeksche Waard seizoen 2004 - 2005 Verslag Hoeksche Waard Wintervogels
IV 13- 25 Huijzers, G.	Verslag voorjaarsvergadering d.d. 24-03-05 van de VWG Hoeksche Waard Verslag
IV 13- 26 Redactie	Mededelingen

